

LATVIJAS UNIVERSITĀTE

Izglītības zinātņu un psiholoģijas fakultāte

Skolotāju izglītības nodaļa

Pirmā cikla profesionālās augstākās izglītības programma [īsā] “Skolotājs”

SABĪNE ĀDMINE

Studenta apliecības Nr.: sa11051

**Neformālās izglītības metodes motivācijas veicināšanai
spāņu valodas stundās 10. klasē.**

Diplomdarbs

Darba vadītāja: Mg. paed. Anna Sidorova

RĪGA, 2025

ANOTĀCIJA

Diplomdarba mērķis ir izvērtēt neformālās izglītības metožu ietekmi uz motivācijas veicināšanu spāņu valodas stundās 10. klasē. Teorētiskajā daļā apskatīta spāņu valodas popularitāte Latvijā, jauniešu psiholoģija un motivācija, formālās un neformālās izglītības atšķirības, neformālās izglītības metožu integrēšana skolās. Empīriskā daļā ietver divas aptaujas un fokusgrupas diskusija ar Talsu Valsts ģimnāzijas skolēniem. Rezultāti liecina, ka neformālās metodes uzlabo motivāciju, sekmējot pozitīvu atmosfēru, piederības un autonomijas sajūtu. Taču, lai tās būtu efektīvas, skolotājiem jānodrošina skaidras instrukcijas un laiks atgriezeniskajai saitei. Darbā izteikti priekšlikumi izstrādāt mācību priekšmeta standartu, pielāgot pieejas skolēnu interesēm, piedāvāt radošus un praktiskus uzdevumus, kā arī informēt par spāņu valodas lietderīgumu Latvijā.

Atslēgvārdi: spāņu valodas apguve Latvijā, jauniešu psiholoģijas attīstība, skolēnu motivācija, neformālā izglītība.

ABSTRACT

The aim of the diploma thesis is to evaluate the impact of non-formal education methods on the motivation of 10th-grade students to learn the Spanish language. The theoretical part examines the growing popularity of Spanish in Latvia, youth psychology and motivation, differences between formal and non-formal education, and the integration of non-formal methods in schools. The empirical part includes two surveys and a focus group discussion with students from Talsi State Gymnasium. The results show that non-formal methods enhance motivation by promoting a positive atmosphere, a sense of belonging, and autonomy, though teachers must provide clear instructions and time for feedback. The thesis presents proposals to develop a subject standard, adapt approaches to student interests, offer creative and practical tasks, and raise awareness about the usefulness of the Spanish language in Latvia.

Keywords: Spanish language acquisition in Latvia, development of youth psychology, student motivation, non-formal education.

RESUMEN

El objetivo del trabajo es evaluar el impacto de los métodos de educación no formal en la motivación de los estudiantes de 10º grado para aprender el idioma español. En la parte teórica se analiza el auge del español en Letonia, la psicología y motivación de los jóvenes, las diferencias entre la educación formal y no formal, así como la integración de métodos de educación no formal en las escuelas. La parte empírica incluye dos encuestas y una discusión de grupo focal con estudiantes del Gimnasio Estatal de Talsi. Los resultados muestran que los métodos no formales mejoran la motivación al fomentar una atmósfera positiva, el sentido de pertenencia y la autonomía, aunque los docentes deben proporcionar instrucciones claras y tiempo para la retroalimentación. El trabajo presenta propuestas para desarrollar un estándar para la asignatura, adaptar los enfoques a los intereses de los estudiantes, ofrecer tareas creativas y prácticas, así como informar sobre la utilidad del idioma español en Letonia.

Palabras clave: aprendizaje del español en Letonia, desarrollo psicológico de los jóvenes, motivación del alumnado, educación no formal

SATURS

IEVADS	4
1. SVEŠVALODU APGUVE UN SKOLĒNU MOTIVĀCIJA	7
1.1. Spāņu valoda un tā uzplaukums Latvijas skolās.....	7
1.2. Jauniešu attīstības psiholoģija.....	8
1.3. Skolēnu motivācija un tās loma svešvalodas apgūvē	9
2. NEFORMĀLĀ IZGLĪTĪBA	13
2.1. Formālās un neformālās izglītības atšķirības.....	13
2.2. Neformālās izglītības integrēšana skolās.....	15
3. GADĪJUMA ANALĪZE: NEFORMĀLĀS IZGLĪTĪBAS METODES SVEŠVALODAS APGUVĒ	19
3.1. Pētījuma bāze un metodoloģija.....	19
3.2. Pētījuma metožu izvēles un norises apraksts.....	20
3.2.1. Skolēnu anketēšana.....	20
3.2.2. Neformālās izglītības metožu pielāgošana un integrēšana mācību stundās	21
3.2.3. Skolēnu fokusgrupas diskusija	25
3.3. Pētījuma rezultātu analīze.....	26
3.3.1. Skolēnu anketēšanas rezultāti	26
PRIEKŠLIKUMI.....	42
PATEICĪBAS	43
IZMANTOTĀ LITERATŪRA UN AVOTI.....	44
PIELIKUMI	52

IEVADS

Lai gan pamatskolas izglītība Latvijā ir obligāta (Ministru kabinets, 2018, 747) un vidusskolēnus, visticamāk, vecāki mudina skolu nepamest vai arī viņi paši apjauš, ka sekmīga skolas absolvēšana vēlāk pavērs plašākas iespējas stāties augstskolā vai sameklēt darbu, daudzi jaunieši skolu joprojām apmeklē negribīgi un ir „spiesti” apgūt to, ko paredz mācību programma. Diplomdarba autore uzskata, ka būtiski ir ne tikai nodrošināt zināšanu apguvi, bet arī veicināt skolēnu vēlmi mācīties labprātīgi. Viņaspriekš, skolotājs un viņa profesionālā rīcībspēja var būtiski ietekmēt skolēna attieksmi pret mācību procesu. Protams, ikviens skolēns ir tik unikāls un atšķirīgs viens no otra, cik viņu krāsainās mugursomas, tāpēc arī tas, kas katram patiks vai nepatiks, krasi atšķiras. Līdz ar to arī intereses un motivācija mācībām var izpausties ievērojami dažādos veidos. Skolotājs, esot darbā ar skolēniem, visiem izpatikt nevar, taču būtu interesanti noskaidrot, vai kādu metožu kopums ar labpatiku mācību procesā ievilina skolēnu pārsvaru.

Latvijā ir pieņemts lēmums, ka, sākot ar 2026./2027. mācību gadu, skolā krievu valodu kā otro svešvalodu vairs nepasniegt, tādēļ būs jānodrošina iespēja mācīt kādu no Eiropas Savienības (ES) vai Eiropas Ekonomikas zonas (EEZ) dalībvalstu oficiālajām valodām (Ministru kabinets, 2024, 259). Daudzās skolās, kā, piemēram, Līvberzes pamatskolā un Daugavpils Draudzīgā aicinājuma vidusskolā, to skaitā arī Talsu Valsts ģimnāzijā, līdztekus vācu un valodai kā otrās svešvalodas alternatīva tiek piedāvāta spāņu valoda. Tiek lēsts, ka spāņu valoda palēnām kļūst pat konkurētspējīga angļu valodai, tā ir otrā visbiežāk izmantotā valoda sociālajos tīklos aiz angļu valodas, kā arī otrā visplašāk runātā dzimtā valoda pasaulē pēc ķīniešu mandarīnu valodas. Tomēr skolās drīkst piedāvāt tikai kādu no Eiropas valodām (Ostrovskā, 2021; Daugavpils Draudzīgā aicinājuma vidusskola, n.d.; Servantes institūts, 2022; Academia Lab., n.d.; Ministru kabinets, 2024, 259).

Pētījuma aktualitāte atklājas arī tajā, ka diplomdarba autore vien jau tikusi divas reizes intervēta gan vietējam laikrakstam *Talsu Vēstis* (2024), gan televīzijas raidījumā *LSM* (2025), lai pastāstītu par savu pieredzi kā spāņu valodas skolotāja Latvijā.

Tomēr skolēni ne vienmēr šķiet gana motivēti to mācīties. Autorespriekš, tas varētu būt tādēļ, ka viņi nesaredz tās pielietojumu savā nākotnē un „tradicionālās” mācību metodes nešķiet pietiekoši interesantas. Tikmēr Talsu Valsts ģimnāzijas aptaujā neformālās izglītības metodēm pielīdzināmā interaktīvā spēle "Mafija" uzrādījās kā viens no visai izraujošākajiem momentiem angļu valodas apgūvē 2024./2025. mācību gada pirmajā semestrī (Talsu Valsts ģimnāzija, 2024:18). Spāņu valodas mācību priekšmetā nav arī gala eksāmena, kas motivētu

pastiprināti pievērsties tās apgūvei, turklāt nereti mācību vielas konteksts nav saistīts ar reālo dzīvi.

Par spāņu valodu neziņā ir arī paši skolotāji. Autores apmeklētajā konferencē "Spāņu valodas apguve Latvijā: pētījumi, problēmas, izaicinājumi" (2025), apstiprinājās viņas aizdomas par to, ka sarežģījumi, gatavojot mācību stundas, rodas ne tikai viņai, bet gan visiem spāņu valodas skolotājiem Latvijā. Starp dažādiem izaicinājumiem tika minēts arī tas, ka, lai gan ļoti daudz skolēnu kā otro svešvalodu izvēlētos tieši spāņu valodu, spāņu valodas skolotāju skaits ir nepietiekošs. Iespējams, zemā atalgojuma dēļ attiecībā uz milzu darbu, kas no viņiem tiek sagaidīts, jo viņiem pašiem ir jāizstrādā gan mācību metodes, gan arī mācību materiāli latviešu valodā. Latvijā pagaidām nav izstrādāts spāņu valodas mācību priekšmeta standarts, kā arī mācību materiāli latviešu skolēniem (Valsts izglītības satura centrs, n. d.). Izglītības satura departamenta direktore Diāna Šavalinga augstāk minētajā konferencē komentēja, ka līdz 2026./2027. mācību gadam, kad likumā paredzēts otro svešvalodu sākt mācīt no 5. nevis no 4. klases, arī spāņu valodas mācību standartam vajadzētu būt gatavam, taču apsolīt to nevarot. Arī pēc vairākkārtējiem diplomdarba autores lūgumiem sniegt plašāku komentāru par situāciju elektroniskā pasta veidā, papildu informācija netika sniegta.

Savukārt tas, ka nav izstrādāts skaidrs standarts, pēc kura skolotāji varētu vadīties, kā arī trūkst mācību materiālu un nav zināms, kad tie tiks izstrādāti, paver skolotājiem plašas iespējas izvēlēties un izstrādāt vispiemērotāko mācību metožu kopumu, vienlaikus liekot viņiem uzņemties lielāku atbildību un aktīvi izrādīt savu iniciatīvu mācību procesa pilnveidošanā.

Autore ir zinātkāra izprast, kas un kā varētu pozitīvi ietekmēt svešvalodas apguves procesu vidusskolā, mācoties spāņu valodu pirmo gadu kā otro svešvalodu. Tādēļ šajā diplomdarbā, papildus tēmai par spāņu valodas popularitāti, tiks izpētīti teorētiskie avoti par jauniešu psiholoģisko attīstību un skolēnu motivāciju, par formālās un neformālās izglītības atšķirībām, kā arī par neformālās izglītības metožu integrāciju vispārējās izglītības iestādēs.

Diplomdarba tēma: Neformālās izglītības metodes motivācijas veicināšanai spāņu valodas stundās 10. klasē.

Pētījuma mērķis: Izvērtēt neformālās izglītības metožu ietekmi uz motivācijas veicināšanu spāņu valodas stundās 10. klasē.

Darba uzdevumi:

1. analizēt pieejamo literatūru;
2. izstrādāt un novadīt divas anketēšanas;

3. atlasīt un piemērot sešas neformālās izglītības metodes, kuras tiks izmantotas pētījumā;
4. īstenot pedagoģisko darbību, spāņu valodas stundās iekļaujot neformālās izglītības metodes;
5. veikt fokusa grupas diskusiju;
6. apkopot iegūtos datus;
7. izstrādāt secinājumus un priekšlikums.

Pētījuma objekts: 10. klašu skolēnu motivācija spāņu valodas apgūvē.

Pētījuma priekšmets: neformālās izglītības metožu pielietojums motivācijas veicināšanai spāņu valodas stundās.

Pētījuma jautājums: Vai un kā neformālās izglītības metodes vecina 10. klašu skolēnu motivāciju spāņu valodas apgūvē?

Pētījuma metodes: Kvantitatīvā pieeja – skolēnu anketēšana, kvalitatīvā pieeja – skolēnu fokusgrupas diskusija.

1. SVEŠVALODU APGUVĒ UN SKOLĒNU MOTIVĀCIJA

1.1. Spāņu valoda un tā uzplaukums Latvijas skolās

Saistībā ar krievu valodas mācīšanas atcelšanu Latvijas skolās, sākot ar aiznākamo mācību gadu, pieņemtais lēmums liek pakāpeniski ieviest arvien vairāk Eiropas Savienības valodu mācību stundu izglītības programmā. Spāņu valoda ir viena no tām, kas kā otrā svešvaloda biežāk un biežāk parādās skolēnu mācību stundu sarakstā. Šīs romāņu valodas uzplaukums Latvijas skolās strauji attīstās. Spāņu valodas skolotāju skaits valstī ir pieaudzis no 26 skolotājiem 2022./2023. mācību gadā līdz 32 skolotājiem 2024./2025. mācību gadā. Turklāt, atsaucoties uz Izglītības un Zinātnes ministrijas aptaujas datiem, tuvākajā nākotnē 79 Latvijas skolas plāno nodrošināt spāņu valodas apguvi. Kaut gan 2025. gada martā notikušajā spāņu valodas konferencē ieradušies dalībnieki atklāja, ka „Mūsu patiesībā jau tagad ir krietni vairāk nekā 32” (Spāņu valodas apguve Latvijā: pētījumi, problēmas, izaicinājumi, 2025). Arī diplomdarba autore apmeklēja šo konferenci, kurā uzzināja, ka skolēnu skaits, kuri izvēlas spāņu kā otro svešvalodu palielinās, tomēr valstī trūkst skolotāju, kas varētu spāņu valodas zināšanas nodot tālāk Latvijā dzīvojošajiem bērniem un jauniešiem (Goethe-Instituts Latvija, n.d.; LSM, 2024; Ministru kabinets, 2024, 259; Valsts kanceleja, 2024). Saskaņā ar Ministru kabineta rīkojuma Nr. 200 2. punktu „Līdz 2024. gada 31. decembrim vajadzētu būt nodrošinātiem līdz 400 vācu, franču, spāņu, itāļu un citu valodu pedagogiem un īstenotām pedagogu atbalsta programmām piesaistot arī viesskolotājus” (Ministru kabinets, 2023). Būs interesanti redzēt, kādi tieši būs šie atbalsta mehānismi un kā tie tiks integrēti izglītības sistēmā, lai nodrošinātu veiksmīgu valodu pāreju skolās.

Spāņu valoda kļūst par populāru izvēli, aizstājot krievu valodu, jo tā ir viena no runātākajām valodām pasaulē, plaši izmantota starptautiskajā komunikācijā, kā arī izglītības un kultūras jomās (UNESCO, 2021). Tā, autoresprāt, ir skaista un salīdzinoši viegli apgūstama latviešiem, tā saistās ar bagātu kultūras un sociālo kontekstu – gan daudzveidīgo Spāniju, gan plašo un krāsaino Dienvidamerikas kontinentu. Apgūtā valodā palīdz ne tikai profesionālajā izaugsmē, bet arī ļauj izbaudīt ceļojumus un komunicēt ar vietējiem iedzīvotājiem 21 valstī (Vitores, 2014; Darebin VCE Languages Centre, n.d.). Lai gan skolēni un viņu vecāki, apzinoties vai neapzinoties iepriekš minēto, šķiet manāmi interesēti spāņu valodas apgūvē, Babina savā darbā par spāņu valodas apguves pašreizējo situāciju Latvijā atklāj, ka, salīdzinot ar citām valstīm, interese par spāņu valodu Latvijā tomēr ir daudz mazāka un, ka valstī kopumā tiek darīts pārāk maz, lai sekmētu tās popularitāti, informējot par

perspektīvu un spāņu valodas apguves sniegtajiem ieguvumiem. Viņa uzsver, ka ir nepieciešamas dziļākas pārrunas par spāņu valodas mācīšanu Latvijā, kā arī to, lai tā tiktu oficiāli iekļauta izglītības programmā kā otrā svešvaloda līdzās angļu, vācu un franču valodai (Babina, 2021).

Agata Babina, filoloģe un akadēmiķe, kura ir specializējusies spāņu valodas un kultūras studijās, raksta, ka, lai gan spāņu valodas mācīšana Latvijā esot aizsākusies gandrīz jau pirms gadsimta, svarīgs pagrieziena punkts spāņu valodas apguvē ir noticis tikai pēdējo divu dekāžu laikā; tika izdota M. Rozenbergas grāmata, kas kalpo kā palīgs spāņu valodas apguvē tieši latviešiem, tiek koordinēti Servantes Institūta (Instituto Cervantes - pasaules vadošā iestāde spāņu valodas un kultūras popularizēšanai ārpus Spānijas) spāņu valodas eksāmeni, arvien biežāk un kvalitatīvāk tiek pasniegtas spāņu valodas studijas universitātēs, tiek aktualizētas mācīšanas metodes un organizētas ikgadējās Starptautiskās Kultūras akadēmijas konferences. Tomēr vēl aizvien Latvijā spāņu valodas mācību materiālus var iegādāties tikai no spāņu izdevniecībām, papildinot mācību līdzekļu izmaksas ar piegādājuma izmaksām (Babina, 2021).

Spāņu valodas aktualitāte Latvijā un tās skolās pieaug. To virza gan nepieciešamība, pēc papildus otrās svešvalodas ieviešanas mācību programmās, gan tās pieprasījums tūrisma un biznesa nišā. Tomēr ir skaidrs, ka vēl aizvien ir jāveic daudz un dažādi uzlabojumi, lai spāņu valodas apguve skolā būtu arvien pieejamāka un kvalitatīvāka.

Lai izstrādātu atbilstošas mācību metodes un materiālus spāņu valodas mācīšanai, ir būtiski vispirms izprast apmācāmo mērķgrupas vecumposma attīstības iezīmes. Nākošajā apakšnodaļā tiks aprakstīti psiholoģiskie un sociālie faktori, kuri ievērojami ietekmē mācīšanās motivāciju un iesaistīšanos mācību procesā.

1.2. Jauniešu attīstības psiholoģija

Cilvēka attīstība ir nepārtraukts process, kurā mācīšanās norises mainās atbilstoši dažādiem dzīves posmiem. Pedagoģiskā psiholoģija mums palīdz saprast ne tikai to, kā notiek zināšanu apgūšanas process katrā vecuma posmā, kā uzlabot komunikāciju ar skolēniem un kā viņus motivēt, bet arī palīdz saprast, kādas ir galvenās iezīmes katrā vecuma posmā. Pusaudžu domāšana jau ir nobriedusi, viņiem ir attīstījusies kritiskā domāšana un strauji tiek apgūts tas, kā analizēt rīcību un tās sekas. Šajā vecumā viņiem ir ļoti svarīgas attiecības ar vienaudžiem, viņi pakļaujas grupu notikumiem, jaunieši mācās veidot attiecības ar pretējo dzimumu un mācās analizēt arī savas emocijas. Šis ir laiks, kad skolēni kļūst daudz patstāvīgāki un

neatkarīgāki (Valsts izglītības satura centrs, 2018). Ēriks Kalvāns, skaidro, ka jauniešu vecuma posmā notiek strauja bioloģiskā un psihiskā nobriešana. Stabilizējas hormonālā sistēma, notiek pašapziņas attīstība saistībā ar pieauguša cilvēka lomas apzināšanos, attīstās uzskats par pasauli un savu lomu tajā, notiek personīgās identitātes meklējumi, emocionālā dzīve ir arvien niansētāka, tiek apgūta spēja pārvaldīt savu uzvedību, attīstās gribasspēks attiecībā uz nākotni, attīstās arī teorētiskā domāšana, atmiņas apjoms, kritiskā domāšana, spriestspējas un sociālās prasmes (2019: 63-67). Tas viss ietekmē mācīšanās procesu, jo jaunieši kļūst atbildīgāki, motivētāki un spēj koncentrēties uz uzdevumiem.

Arī Laiveniece savā grāmatā „Valodas mācības pusaudzīm” atgādina, ka darbā ar jauniešiem ir jāatceras, ka katra mācību vide nodrošina noteiktas pieredzes ieguvu, tāpēc ir svarīgi, lai tā būtu atbilstoša konkrētā vecumposma vajadzībām un interesēm, vērtīborientācijai, prasmēm un kompetencēm, kuras nodrošina efektīvus resursus indivīda mērķa sasniegšanai (2004: 120-121). Citi būtiski elementi, kas veicina pusaudžu valodas apguvi, ir mācību satura tuvināšana dzīves darbībai, tūlītēja zināšanu izmantošana, reālu lietu un situāciju integrēšana mācību nodarbībās (pusaudzīm aktuālas sarunas, vēstules, intervijas, avīžu raksti, spēles), gramatikas vizualizācija, mazāk mājas dabu un intensīvākas darba stundas, iespēja kritiski un konstruktīvi izteikties, aizrautīga skolotāja vadība un sadarbības prasmju stimulēšana (Laiveniece, 2004: 122-123).

Informāciju par jauniešu attīstības psiholoģiju, piemēram tas, ka šajā vecumā strauji attīstās sociālās iemaņas, spriestspējas un pašapziņa un, ka ir svarīgi pasniegto saturu pielāgot viņu aktualitātēm, nodrošinot praktiskas un dzīvei pietuvinātas nodarbības, sekmē skolotāja sadarbību ar skolēniem, vecinot viņu motivāciju mācīties. Tas palīdz piemērot mācību stundu aktivitātes un radīt tādu atmosfēru, kas pusaudžiem ļauj justies iesaistītiem un motivētiem sasniegt izvirzītos mērķus. Vairāk par motivāciju diplomdarba autore aprakstīs nākošajā apakšnodaļā.

1.3. Skolēnu motivācija un tās loma svešvalodas apguvē

Pedagoģijas psiholoģijā motivācija tiek plaši apspriesta, ir daudz un dažādu teoriju, kas to mēģina definēt un skaidrot. Viens no ievērojamākajiem vācu pedagoģijas psihologiem Lomšers skaidro, ka motivācija ir komplekss process, kas ietver cilvēka mijiedarbību ar pasauli un tas tiek asociēts ar vajadzību apmierināšanu, kas rodas caur aktivitātēm ceļā uz konkrētā mērķa sasniegšanu (Lompscher, 1999). Cits izglītības profesors - R. Makdaniels vēsta, ka motivācija ir pamats, lai sekmētu efektīvu mācīšanu, lielāku iesaistīšanos un

augstākus sniegumus (R. McDaniel, 1985). Savukārt latviešu valodnieces Bāliņa un Ēdelmane (2006) raksta, ka motivācija ir iemesli, ar kuriem izskaidro un pamato nostāju, domu un rīcību.

Par motivācijas nozīmīgumu valodu apguves kontekstā sāka runāt jau 20. gadsimta 50. gadu beigās, kad Gārdners un Lamberts sāka pētīt, kā motivācija ietekmē Kanādas angļiski runājošos jauniešus mācoties franču valodu (Gardner & Lambert, 1959). Kopš tā laika par motivāciju kā vienu no virzošajiem spēkiem valodas apguves procesā runā un pēta arvien vairāk. Arī Tiškeviča maģistra darbā secina, ka tieši individuālā motivācija ir viens no svarīgākajiem aspektiem valodu apguvē. Savā pētījumā viņa raksta, ka „Ja skolēns pozicionē sevi – man tas nekad dzīvē nebūs vajadzīgs, es tīri labi iztikšu ar dzimtās valodas prasmēm (vai arī ir izveidojusies negatīva attieksme pret konkrētu svešvalodu), tad skolēns neattīstīs valodas un mācīšanās kompetenci” (Tyshkevich, 2022:23).

Lai gan vairāku deķažu garumā ideja par to, kas ir motivācija un kādu uzdevumu tā pilda, ir mainījusies, ir skaidrs, ka tai ir liela nozīme mācību procesā, tā ir būtiska jaunu zināšanu apguves procesā.

Motivācija ir skolēna dzinējspēks, bez kura panākumi skolā ir grūti sasniedzami. Tāpēc ir svarīgi izziņāt motivācijas trūkuma cēloņus un atrast veidus, kā tos novērst. Jau 1943. gadā psihologs Maslovs (Maslow) izstrādāja „Cilvēka motivācijas teoriju” jeb vajadzību piramīdu, kas sniedz ieskatu, kā dažādu vajadzību apmierināšana ietekmē skolēnu motivāciju mācīties. Lai risinātu motivācijas trūkumu, vispirms jānodrošina fiziskās vajadzības (veselība, miegs, pārtika) un drošība, pēc tam sociālās vajadzības (draudzība, saskarsme), kā arī atzinība, pašīstenošanās (Maslow, 1943). Motivācijas sekmēšanas nepieciešamību uzsver arī divi amerikāņu psihologi E. Dēsi (Edward L. Deci) un R. Raiens (Richard M. Ryan), kuri šīs nepieciešamības vadīti izstrādāja “Pašnoteikšanās teoriju” (Self-Determination Theory, 1985). Tā tiek iedalīta trīs galvenajās kategorijās: nemotivētība, jeb vēlmes trūkums iesaistīties kādā darbībā, ārējā motivācija — tāda, kas balstās uz ārēju atalgojumu vai izvairīšanos no soda, un iekšējā motivācija, jeb darbība, kuru veic tāpēc, ka tā sniedz patiku un apmierinājumu (Deci & Ryan, 1985). Padziļinātāk aprakstot iekšējo un ārējo motivāciju, viņi akcentē trīs galvenās psiholoģiskās vajadzības, kas ir būtiskas motivācijai: autonomija, kompetence un piederība. Autoresprāt, skolotājs spēlē milzu lomu šo trīs aspektu integrēšanā skolas vidē, piemēram, veicot aptaujas par skolēnu interesēm, kuras ņemtas vērā mācību metožu izstrādes procesā, un ļaujot skolēniem izvēlēties uzdevumus vai aktivitātes, kas viņiem ir saistošākas, sekmējot piederības sajūtu. Skolotājs var veicināt skolēnu autonomiju, piedāvājot dažādus mācīšanās

veidus. Pedagoģs var piedāvāt neformālās izglītības metodes, nodrošinot skolēniem daudzveidīgas iespējas attīstīt dažādas spējas un prasmes.

Par cita veida motivāciju liek aizdomāties Sebre un Multuze, atgādinot, ka jauniešu vecumā ļoti strauji attīstās smadzeņu zemgarozas svītrotā ķermeņa struktūra, kas atbild par dopamīna izdalīšanos un tiekšanos pēc baudas. Tādējādi, neirozinātnieki secina, ka jauniešu motivācija lielā mērā tiek balstīta uz atalgojumu un tūlītēju apmierinājumu (2022: 325-326). Turpretī, Gunta Svence, atsaucoties uz izglītības ekspertiem Tērneru (Turner, 2016) un Teiloru (Tailor, 2010), uzsver, ka, lai stimulētu mācīšanos, skolotājam ir pastāvīgi jāsniedz atgriezenisko saiti skolēniem par viņu sniegumu, jānodrošina sadarbība mācību vidē, jāiekļauj fakti no reālās dzīves, jāiekļauj arī mūsdienīgus uzdevumus, kas trenē tehnoloģiju izmantošanu, jāievieš skaidras vadlīnijas, jārosina domu apmaiņu, pozitīvu atmosfēru un jāpārlicinās, ka mācību viela patiešām tiek saprasta un uztverta (Svence, 2020:13). Augstas kvalitātes mācīšana skolotājam ir jāapgūst līdztekus zināšanām par mācību priekšmeta saturu. Arī autore savā darbā ir novērojusi, cik būtiski ir gūt pārlicību, par to, kā pēc iespējas sekmīgi pārnest zināšanas saviem skolēniem.

Pievērsoties skolēnu motivācijai tieši svešvalodas apgūvē, Keivomege savā maģistra darbā „Sociālkultūras kompetences mācīšana spāņu valodas kā otrās svešvalodas studentiem Latvijā A1 un A2 līmenī” raksta, ka skolotājs ir kā starpnieks starp skolēnu un mācāmo valodu un mācīšana ir jāpielāgo izglītojamā pieredzei, interesēm un vajadzībām. Un, minot motivācijas nozīmīgumu un to, kā to var ietekmēt skolotājs, viņa skaidro, ka spāņu valodas apguves motivāciju lielā mērā ietekmē sociokulturālās informācijas pasniegšana caur šīs svešvalodas mācīšanu (2013: 32-34). Arī meksikāņu autore Mendesa Lopesa (Méndez López) rakstā par emocijām un motivāciju svešvalodu apgūvē, atsaucoties uz Devalē (Dewaele, 2014) skaidro, ka tieši skolotāji būtiski ietekmē skolēnu motivāciju klasē. Un viņa arguments ir tāds, ka saikne starp skolēnu un skolotāju un viņu kopdarba radītajām emocijām ir izšķiroša izglītojamo motivācijas noteicēja. Tas, cik daudz intereses un pūļu skolēni veltīs mācību uzdevumu veikšanai, būs atkarīgs no šīs mijiedarbības (2016:34). Savukārt Pjatecka (2017) secina, ka svešvalodu apguves ceļā skolēnu motivācijas sekmēšanai ir jāņem vērā viņu individuālās vajadzības un intereses. Autore piemetina, ka vislabākos mācību rezultātus sniedz tāda motivācija, kas ir saistīta ar valodas praktisko pielietojumu, tāpat to sekmē debates un diskusijas kritiskās domāšanas stimulēšanai un daudzveidība mācību metodēs.

Motivācija ir ļoti svarīgs faktors pedagoģijā, tās nozīmi mācību procesā uzsvēra jau vairāk nekā 70 gadus atpakaļ un vēl jo vairāk tagad, kad skolēna loma no pasīva zināšanu

saņēmēja ir mainījies uz savu zināšanu konstruētāju. Tas nozīmē, ka caur kopējo skolas pieredzi skolēns tiek motivēts pats aktīvi piedalīties zināšanu papildināšanā. Motivācija ir viena no labu akadēmisko sasniegumu atslēgām. Arī pati diplomdarba autore gan savā ikdienas darbā skolā, gan pārrunās ar kolēģiem ir piefiksējusi to, ka, lai gan skolēnu individuālā motivācija atšķiras, tomēr ir svarīgi izprast jauniešu psiholoģiskos aspektus kopumā un ņemt vērā pētnieku ieteikumus, lai skolotājs spētu radīt vispiemērotāko vidi zināšanu apguves procesam. Motivācija svešvalodu apguvē arī lielā mērā ir saistīta ar to, ka skolotājs piemēro mācību metodes jauniešu vecuma specifiskajām vajadzībām un viņu interesēm, pietam papildus vēl būtu jānodrošina tas, lai valodas apguve būtu arī attiecīgās kultūras un sociālu ieradumu piesātināta.

Šajā nodaļā tika atspoguļotas dažādas skolēnu motivācijas nianšes, kurās lielu lomu spēlē skolotājs un viņa profesionālā darbība. Nākošajā nodaļā tiks aprakstītas tādas metodes, kuras skolotāji var piedāvāt skolēniem, ņemot vērā viņu attīstības perioda raksturojošās īpašības.

2. NEFORMĀLĀ IZGLĪTĪBA

Neformālās izglītības metožu integrēšana skolas klūst aizvien populārākā. Šajā nodaļā autore apraksta kādas ir formālas un neformālas izglītības atšķirībās, kā arī to, kā un kādas metodes tiek izmantotas skolas vidē formālās izglītības ietvarā.

2.1. Formālās un neformālās izglītības atšķirības

Skolās bieži vien parādās *demotivācijas* fenomens. Var redzēt, ka tradicionālās mācību metodes dažreiz nav pietiekami efektīvas, lai skolēni gūtu motivāciju un sasniegtu labus mācību rezultātus (Falasi, 2024). Iepriekšējā nodaļā autore aprakstīja motivācijas nozīmīgumu zināšanu apguves ceļā un secināja, ka reizēm nav tik svarīgs tas, *kas* tiek mācīts, bet gan *kā*. Mācīšanas veids un mācību metodes, ar kurām skolotājs skolēnu motivē, mācīšanās procesā mēdz būtu izšķirošais faktors. Diplomdarba autore uzskata, kā motivējošas jeb tādas metodes, kuras, atsaucoties uz iepriekšējo nodaļu, atbilst pusaudžu vajadzībām un interesēm, ir neformālās izglītības metodes. Pirms iedziļināties neformālās izglītības specifiskā, ir svarīgi saprast, kā tā kopumā atšķiras no formālās izglītības.

Latvijas Republikas Izglītības likums vēstī, ka formālā izglītība ir “sistēma, kas ietver pamatizglītības, vidējās izglītības un augstākās izglītības pakāpes, kuru programmu apguvi apliecina valsts atzīts izglītības vai profesionālās kvalifikācijas dokuments, kā arī izglītības un profesionālās kvalifikācijas dokuments”. Savukārt, „Neformālā izglītība — ārpus formālās izglītības organizēta interesēm un pieprasījumam atbilstoša izglītojoša darbība” (Izglītības likums, 1998, 1.pants). Tomēr šim valsts normatīvajam regulējumam pietrūkst skaidrības. Izglītības pētnieks Fordhems (Fordham, 1993), klasificējot abu izglītības formu atšķirības, piedāvā sekojošo atšķirību aprakstu:

- formālās izglītības **mērķi** ir ilgtermiņa, vispārēji un ar dokumentālu apstiprinājumu, taču neformālās izglītības mērķi ir īstermiņa, specifiski un bez dokumentālā apstiprinājuma;
- ņemot vērā **laika spektru**, formālās izglītības cikls ir garš, nepārtraukts un pilna laika, savukārt neformālās izglītības cikls - īss, atkārtots un nepilna laika;
- formālās izglītības **saturs** ir akadēmisks, standartizēts un ar konkrētām uzņemšanas prasībām, bet neformālās – praktisks, individualizēts, rezultātu orientēts un ar mērķa grupas noteiktām prasībām;

- **pasniegšanas sistēma** formālajā izglītībā ir institucionalizēta un ar tendenci būt izolēta no apkārtējās vides, turpretim neformālākajā izglītībā tā ir orientēta uz apkārtējo vidi, saistīta ar sabiedrību, tā ir elastīga un centrēta uz apmācāmo;
- **kontroles sistēma** formālās izglītības ietvarā ir ārēja un hierarhiska, taču neformālās izglītības ietvarā tā ir iekšēja.

Lai gan abi izglītības veidi veicina izglītības attīstību, formālajai un neformālajai izglītībai mēdz būt atšķirīgi mērķi un izpildes laiks, atšķirīgs saturs, laika parametri, kā arī pasniegšanas un kontroles sistēmas.

Neformālā izglītība parasti tiek īstenota ārpus skolas apmācībās, semināros, brīvprātīgā darba un jauniešu apmaiņas projektos. Metodiskajā apmācību materiālā „Redzi citādāk!” tiek atgādināts, ka tā “ir nepieciešama ikviena jaunieša pašizaugsmei. Formālā un neformālā izglītība papildina viena otru” (2013:5). Lai gan neformālajai izglītībai vienas konkrētas definīcijas nav, izcelti tiek principi - “mācīties darot” un “mācīties būt kopā ar citiem”, kā arī tas, ka ir jāpievērš uzmanība, lai tiktu nodrošināta fiziski un emocionāli labvēlīga vide, kas iedrošinātu paust savu viedokli cieņpilnā un savstarpējās sapratnes veicinošā atmosfērā (Jaunatnes starptautisko programmu aģentūra, 2013).

Ir svarīgi pieminēt, ka, lai gan neformālās izglītības norises parasti tiek realizētas ārpus skolas, tās izstrādātās metodes var tikt efektīvi pārnestas un realizētas arī skolu telpās. Tās metožu klāstā ietilpst tādi paņēmieni vai pieejas, kas sekmē iepazīšanos un grupas saliedēšanos, “ideju vētras”, saliedējošas aktivitātes, simulāciju aktivitātes un lomu spēles, radošu darbu veikšana un to prezentēšana, interaktīvas, tostarp digitālas, un starpkultūru aktivitātes, aktivitātes pašvērtējuma attīstīšanai, kā arī komandas veidošanas un vienlīdzības izpratnes aktivitātes (Jaunatnes starptautisko programmu aģentūra, 2009; Birzniece & Vanaga, 2018).

Talsu 2. vidusskolas bijusī direktora vietniece izglītības jomā Līga Balga savā maģistra darba pētījumā atgādina, ka, atsaucoties uz Latvijas Republikas Izglītības likuma 1. panta 4. punktu, izglītība ir “sistemātisku zināšanu un prasmju apguves un attieksmju veidošanas process un tā rezultāts. Izglītības process ietver mācību un audzināšanas darbību. Izglītības rezultāts ir personas zināšanu, prasmju un attieksmju kopums” (Izglītības likums, 2001), taču, ka ar šo vien mūsdienu skolēniem nepietiek. Skolēniem ”gribas pierādīt sevi, būt aktīviem, atzītiem un pieņemtiem vienaudžu vidū, veidot patstāvīgu un drošu dzīvi bez skolotāju un vecāku uzraudzības, gribas atklāt arvien jaunas prasmes, spējas un talantus, kā arī attīstīt tās” (2007:5). Neformālās izglītības metodes nodrošina arī to iemaņu attīstību, kuras palīdz jauniešiem integrēties sabiedrībā un darba tirgū, tās sniedz sociālās iemaņas, kas

noder visa mūža garumā, kamēr formālā izglītība galvenokārt ir vērsta uz teorētisko zināšanu apguvi, bet mazāk pievēršas praktisko prasmju pielietošanai (Balga, 2007).

Arī diplomdarba autore uzskata, ka neformālā izglītība piedāvā daudz iedarbīgu metožu, kas var papildināt formālās izglītības centienus sekmēt skolēnu kompetences, autonomijas un piederības sajūtas, tādējādi stiprinot arī viņu motivāciju apgūt mācību saturu un uzlabot savus akadēmiskos rezultātus. Tādēļ nākošajā nodaļā tiks apskatīts, kā neformālās izglītības pieejas tiek iekļautas formālās izglītības sistēmā.

2.2. Neformālās izglītības integrēšana skolās

Projekta "Skola2030" redzējums par skolēnu vēsta, ka vispārējās vidējās izglītības mērķis ir radīt tādus skolēnus, kuri ir atbildīgi sabiedrības dalībnieki, radoši radītāji, personības ar pašapziņu un lietpratēji izaugsmē (Skola2030a, n.d.).

Tāpat, šī Latvijas izglītības reforma paredz, ka skolēns līdztekus mācību saturam apgūst arī tā sauktās "Caurviju prasmes", jeb 7 būtiskas kompetences, kuras skolēns izmanto gan visos mācību priekšmetos, gan arī ārpus skolas dzīves situācijās. Tās ir: Domāšana un problēmu risināšana, pašvadīta mācīšanās, sadarbība, pilsoniskā līdzdalība un sociālā atbildība, kultūras izpratne un izpausmes, pašizpausme mākslā, digitālā prasme (Skola2030b, n.d.). Vismaz pagaidām, skolas mācību materiālos to pilnīgas iekļaušanas process ir tikai attīstības posmā, taču, interesantā kārtā, tās ir ļoti līdzīgas tām iemaņām, kuras tiek uzsvērtas neformālās izglītības kontekstā. Neformāla izglītība balstās uz dažiem principiem:

- **mācīties būt** — apzināties sevi, izprast savu iekšējo pasauli un savu lomu apkārtējās pasaules norisēs, attīstīt neatkarīga skatījuma un personīgās atbildības izjūtu;
- **mācīties darot** — iegūt dažādas prasmes un praktiskas iemaņas darot, gūt kompetences neparedzamu situāciju risināšanai, kā arī prast tās pielietot (konfliktu risināšanas, grupu vadīšana, viedokļa un sajūtu izteikšana);
- **mācīties būt kopā ar citiem** — izprast citādo un pieņemt apkārtējos, sadarboties ar citiem, attīstīt empātiju un būt daļai no aktīvas pilsoniskās sabiedrības;
- **mācīties mācīties** — apgūt jaunas zināšanas, mācīties atrast informāciju, analizēt savu pieredzi, izmantot zināšanas dažādās dzīves situācijās (Jaunatnes starptautisko programmu aģentūra, 2013; Birzniece & Vanaga, 2018:10).

Varam novērot, ka formālās izglītības caurviju prasmes un neformālās izglītības pamata pīlāri savstarpēji papildina viens otru. Proti, neformālās izglītības pamatprincips „Mācīties būt”, kā arī „mācīties mācīties” ir cieši saistīti ar pašvadītu mācīšanos, tie abi

uzsver spēju apzināties sevi un savu mācību procesu, analizēt informāciju un uzņemties atbildību. „Mācīties darot” atbilst gan idejai par kritiskās domāšanas un problēmu risināšanas konceptu, gan arī digitālo prasmju apgūšanai. Turpretī, „mācīties būt kopā ar citiem” var izpausties arī kā pilsoniskā līdzdalība, sociālā atbildība un sadarbība.

„Līdztekus formālās izglītības pakāpēm neformālā izglītība iekļaujas kopējā Latvijas izglītības sistēmā, sākot no vispārējās pamatizglītības līmeņa un beidzot ar doktora studijām” (Zaļaiskalne, 2023:3). Un, lai gan, kā jau iepriekš minēts, tā tiek uzskatīta par tādu izglītojošu darbību, kas tiek organizēta ārpus skolas izglītības interesēm, arvien vairāk skolu ar saviem piemēriem uzrāda, ka šo abu izglītības formu mijiedarbība ir ļoti efektīva (Nacionālie koordinatori Eiropas programmas īstenošanai pieaugušo izglītībā, 2023; Izglītības likums, 1998, 1. pants). Piemēram, Līvberzes pamatskolā neformālās izglītības metodes tika izmantotas 6. un 7. klasēs mobinga mazināšanā. Realizējot izstrādāto metožu kopu "Neklusē", kurā tika apvienota skolēnu diskusija, lomu spēles un situācijas analīze, noslēgumā tika secināts, ka šīs metodes ir palīdzējušas skolēniem cieņpilni pārrunāt aktuālos jautājumus un saprast mobinga kaitīgumu (Ostrovksa, 2021). Cits pētījums tika veikts četrās Valmieras skolās ar mērķi analizēt, kā neformālās izglītības metožu "Pajautā man", "Reiz sen senos laikos", "World cafe", "Garastāvokļa koks" un "Brainstorm" iekļaušana mācību vidē ietekmē skolēnu sociāli emocionālo mācīšanos un šo prasmju attīstību (Skrastiņa, 2022). Turpat netālu arī Gulbenes novadā ir noritējis projekts "Efektīva mācīšanās" ar mērķi dalīties mācību pieredzē par dažādām neformālās izglītības metodēm, kuras lieti noder formālās izglītības ietvaros skolās, lai stimulētu pilsonisko aktivitāti, nodrošinātu sociāli iekļaujošu vidi un palīdzētu arī skolēnu personīgajā izaugsmē (Gulbenes novada pašvaldība, 2019). Maģistra darbā, kurā paralēli formālās izglītības lomai tika apskatīta arī neformālās izglītības loma svešvalodu apguves procesā konstatēja, ka: "Valodas lietojums individuālā līmenī ietver attieksmi un motivāciju runāt konkrētajā valodā, savukārt, valodas prasmes attīstās to praktiskā lietojumā dažādās lingvistiskās un komunikatīvās situācijās" un, ka "Neformālās izglītības formātā organizētās aktivitātes var ievērojami palielināt skolēnu motivāciju mācīties, var attīstīt transversālas kompetences, paaugstināt valodas kompetenci" (Tyshkevich, 2022: 68-69). Darba autore savā pētījumā min tādu metožu lietderīgumu kā digitāli interaktīvās spēles *Kahoot!*, un *Quizlet*, lomu spēles un teātra uzdevumi, prezentāciju sagatavošanu, debates un dialogus, uzsverot, ka "Neformālās izglītības galvenā priekšrocība – valoda tiek apgūta lietojumā" (2022:38).

Akcentējot neformālās izglītības metožu lietderīgumu tieši svešvalodas apgūvē, ir vērtīgi atcerēties, ka neformālās izglītības metodes sekmē valodas apguvi tādēļ, ka tām ir

raksturīgi uzdevumi, kas atspoguļo reālās dzīves kontekstu un personīgo pieredzi (Brebera Hlouskova, 2012). Tā kā iepriekšējā nodaļā tika aplūkots, ka pusaudžu vecumā sāk veidoties viņu personiskā identitāte un nozīmīgu lomu ieņem satura pietuvināšana reālajai dzīvei, ir būtiski, lai valodas apguves process skolā būtu jēgpilns un saistošs. Tādēļ ir svarīgi, lai šāda veida uzdevumi mācību procesā tiktu iekļauti regulāri. Turpretī, Kembridžas Universitātē ir veikts pētījums, kurš pierādīja, ka neformālās izglītības metode - interaktīvo digitālo rīku iesaiste svešvalodas apgūvē būtiski vairo skolēnu prieku un motivāciju apgūt otru svešvalodu. Tā rezultāti apstiprina neformālās mācīšanās labvēlīgo ietekmi uz studentu pieredzi un attieksmi pret mācīšanos, atklājot, ka interaktīvo rīku izmantošana mācību vidi rada izklaidējošāku, kas sekmē valodas apguves prieku (Liu et al., 2023). Savukārt latviešu autore Pūtele (2015) uzsver tieši, ka kultūras integrācijas aspekti bagātina skolēnu motivāciju apgūt spāņu valodu. Šeit atcerēsimies, ka arī starpkultūru aktivitātes ir daļa no neformālās izglītības. Pārvirzoties tieši uz spāņu valodas mācīšanu 10. klases skolēniem, kas ir aktuāla arī šajā diplomdarbā, Majore (2016) kā vienu no efektīvākajām metodēm – papildus tām, kuras jau minētas, atsaucoties uz citiem autoriem šīs rindkopas sākumā – piedāvā izmantot arī humānistiskās pieejas. Tās veicina skolēnu pašapziņu, sasaistot svešvalodu apgūvi ar to, ko skolēns zina, domā un jūt. Tāpat tiek uzsvērtā komunikatīvā metode, veicot grupu darbu, piemēram, risinot problēmsituācijas, kā arī autentisku materiālu izmantošana – žurnāli, katalogi, video un dziesmas –, kas palīdz svešvalodu uztvert kā daļu no kultūras un sasaistīt mācību procesu ar reālās dzīves situācijām (Majore, 2016 atsaucas uz Martín Martín, 2000 un uz Mennuto, 2011). Arī šīs Majores minētās metodoloģiskās pieejas raksturo neformālās izglītības metodes. Var noprast, ka neformālās izglītības daudzveidīgo metožu klāstu piemēro dažādās ar skolu saistītās situācijās, tai skaitā arī svešvalodu apgūvē. Turklāt, vērojot nodaļas pirmajā apakšnodaļā aprakstītās jauniešu psiholoģijas īpatnības un neformālās izglītības raksturīgākās iezīmes, kuras tiek skaidrotas neformālo izglītības metožu krājumā (Birzniece & Vanaga, 2018:10), diplomdarba autore secina, ka tās stipri atbilst viena otrai;

- abas jomas uzsver uz dalībnieku vajadzībām, interesēm, gaidām un izvirzītajiem mērķiem balstītu mācību procesa efektivitāti;
- norāda, ka būtiski ir dažādot mācību metodes, sekmēt līdzsvaru starp individuālu mācīšanos un mācīšanos grupā, ņemot vērā, ka katram indivīdam var būt atšķirīgas vēlmes un nepieciešamības, kā arī mācīšanās caur personīgo pieredzi;
- ievēro, ka vienlīdz svarīgi ir cienīt personīgos viedokļus, kā arī būt kopā un uzklaut vienaudžu domas, attīstīt aktīvu līdzdalību un spriestspējas, vairojot vienlīdzīgu attieksmi (Valsts izglītības satura centrs, 2018; Kalvāns, 2019; Laiveniece, 2004).

“Skola2030” caurviju prasmes un atziņas par jauniešu attīstību un motivāciju cieši saistās ar neformālās izglītības pamatvērtībām. Neformālās un formālās izglītības savstarpējā mijiedarbība ir bagātinoša arī Latvijas skolās, tostarp svešvalodu, piemēram, spāņu valodas apgūvē. Šis teorētiskais pamats kalpo kā bāze turpmākajai nodaļai, kura atspoguļos gadījuma analīzi par neformālās izglītības metožu integrēšanu svešvalodu mācībā, ietverot pētījuma metodoloģiju un rezultātus.

3. GADĪJUMA ANALĪZE: NEFORMĀLĀS IZGLĪTĪBAS METODES SVEŠVALODAS APGUVĒ

3.1. Pētījuma bāze un metodoloģija

Pētījums tika veikts 2024./2025. mācību gada otrajā semestrī Talsu Valsts ģimnāzijā ar mērķi izvērtēt neformālās izglītības metožu ietekmi uz motivācijas veicināšanu spāņu valodas stundās 10. klasē.

Diplomdarba autore pati māca šo priekšmetu attiecīgajai mērķgrupai, līdz ar to šajā pētījumā ieņem gan skolotājas, gan pētnieces lomu. Autore kā šī priekšmeta skolotāja ir personīgi ieinteresēta pētījuma norisē un tā rezultātos, lai labāk izprastu skolēnu motivāciju un attiecīgi varētu rīkoties mācību metožu izvēlē. Talsu Valsts ģimnāzijā spāņu valoda tiek mācīta pirmo gadu. Pērn pētījuma autore šajā skolā piedāvāja fakultatīvas spāņu valodas nodarbības, kuru dalībnieki, trīs paralēlo klašu skolnieki, šogad to turpina apgūt 10. klasē un tagad ir iekļauti pētījuma mērķgrupā. Katrai no 10. klasēm (a, b un c) spāņu valodas nodarbības notiek 3 reizes nedēļā, taču šī gada aprīlī un maijā, saistībā ar Lieldienu brīvdienām, 1. un 4. maija svētkiem un klases ekskursijām, nereti tās notika tikai reizi vai divas nedēļā.

Valodniecības profesore no Madrides, Amalia Pedrero González, konferencē par spāņu valodas kā svešvalodas mācīšanu atgādina, ka latvieši, spāņu valodu kā jebkuru citu svešvalodu nekad 100% pareizi nepārvaldīs, līdz ar to arī no latviešu skolēniem to nevaram sagaidīt (Spāņu valodas apguve Latvijā: pētījumi, problēmas, izaicinājumi, 2025). Tāpat līdzīgi diplomdarba autores motivācija mācīt spāņu valodu skolās drīzāk paredz raisīt pēc iespējas lielākam skolēnu skaitam patiku attiecībā uz spāņu valodu un vēlmi to turpināt apgūt arī pēc skolas gaitām, nevis *uzspiest* nevainojami pareizu valodas lietojumu mācību priekšmetā, kurš ilgst trīs gadus, un kuram noslēgumā nav valsts eksāmena. Jo līdz ar to arī skolēni netiek motivēti, valodu apgūt jo īpaši izcili. Pietam, kā to uzrāda pētījums, klasēs, kurās ir vairāk nekā 15 skolēnu, ir grūtības nodrošināt kvalitatīvu svešvalodu apmācību (Aoumeur, 2017). To ņemot vērā, kā arī to *izjūtot uz savas ādas* ar klasēm līdz 20 skolēniem, diplomdarba autore, kas vienlaicīgi ir arī mērķgrupas skolotāja, ar šī pētījuma izstrādātajām metodēm tiecas rast atbildes uz jautājumu: “Vai un kā neformālās izglītības metodes vecina 10. klašu skolēnu motivāciju spāņu valodas apguvē?”. Lai atbildētu uz šo jautājumu, kā arī, pamatojoties uz literatūras izpēti, pedagoģiskā pētījuma empīriskajā daļā tiek izstrādātas un pielietotas sekojošās metodes:

- divas skolēnu anketēšanas;
- neformālās izglītības metožu kopuma izstrāde un to integrēšana mācību stundās;
- skolēnu fokusgrupas diskusija.

Par pētījuma veikšanu savlaicīgi tika informēti gan skolēnu vecāki, gan klases audzinātāji un skolas direktors. 2025. gada martā visiem tika nosūtīta informatīva vēstule ar iedrošinājumu vērsties pie pētījuma autores gadījumā, ja rodas jautājumi, ieteikumi vai iebildumi.

3.2. Pētījuma metožu izvēles un norises apraksts

Šajā pētījumā tika izvēlētas skolēnu anketēšanas un fokusa grupas diskusijas metodes. Turpinājumā tiks aprakstīta šo metožu norise un izvēle, kā arī 6 neformālās izglītības mācību metožu pielāgošana un integrēšana spāņu valodas stundās. Anketēšana notika divas reizes – pirms un pēc metožu ieviešanas –, savukārt fokusa grupas diskusija pēc integrācijas, lai padziļināti izprastu skolēnu pieredzi un motivācijas izmaiņas.

3.2.1. Skolēnu anketēšana

Lai rastu atbildes uz pētījuma jautājumu “Vai un kā neformālās izglītības metodes vecina 10. klašu skolēnu motivāciju spāņu valodas apguvē?” tika izvēlēta skolēnu anketēšana kā kvantitatīvās izpētes metode. Pētījuma gaitā tika izmantotas divas anketas: pirmā (sk. 1. pielikumu) tika izsniegta skolēniem individuālai aizpildīšanai pirms neformālo metožu kopuma realizēšanas, savukārt otrā (sk. 3. pielikumu) – pēc tam mācību gada beigās. Lai iegūtu datus, kas palīdzētu izprast skolēnu viedokli par spāņu valodas mācību stundām, lai izstrādātu tādas mācību metodes, kuras atbilst viņu interesēm un vajadzībām un, lai uzzinātu, kā viņi saista savu nākotni ar spāņu valodas apguvi, kā arī, lai salīdzinātu viņu viedokli pirms un pēc neformālo metožu ieviešanas spāņu valodas stundās, tika izstrādātas divas anketas *Google Forms* platformā ar astoņiem un četriem jautājumiem. Trīs no tiem bija atvērtā tipa jautājumi, uz pārējiem varēja atbildēt, atzīmējot vienu vai vairākus atbilžu variantus, kuri tika detalizēti paskaidroti anketas izpildes laikā. Anketēšana notika spāņu valodas mācību stundu ietvaros aprīlī un maijā. Pirms to izpildes, respondentiem īsumā tika pastāstīts par diplomdarba mērķi, kā arī atgādināts, ka anketas rezultāti ir anonīmi un tiks izmantoti tikai un vienīgi šajā pētījumā.

Salīdzinošā anketēšana, autoresprāt, ir noderīga, lai analizētu izmaiņas skolēnu viedokļos pirms un pēc pētījuma mērķim pielāgoto metožu realizācijas. Papildus tam, tā ir

lietderīga arī tāpēc, ka tās jautājumi rosina kritisko domāšanu un pašrefleksiju, kuras ir nozīmīgas jauniešu motivēšanā (Kalvāns, 2019). Bez tam, atbildot uz jautājumiem par visnoderīgākajām metodēm spāņu valodas apgūvē, skolēni sekmēja savu autonomiju, jo jau laikus tika pateikts, ka ar šīm atbildēm daļēji tieši viņi paši izvēlas tās metodes, kuras tiks iekļautas turpmākajās mācību stundās.

Izmantojot skolēnu aptaujas izglītības iestādēs, ir jāatceras par anonimitāti un datu aizsardzību, ir jāizvairās no personīgas informācijas ievākšanas un jāpiemēro jautājumi skolēnu vecumam (Latvijas Datu valsts inspekcija, 2024).

3.2.2. Neformālās izglītības metožu pielāgošana un integrēšana mācību stundās

Neformālās izglītības metožu iekļaušana formālās izglītības sektorā paplašina mācību aktivitāšu daudzveidību, veicina skolēnu aktīvāku līdzdalību, kā arī stiprina viņu motivāciju mācīties (Birzniece & Vanaga, 2018). Atsaucoties uz diplomdarba teorētisko analīzi, neformālās izglītības metodes savā būtībā labi atbilst jauniešu attīstības psiholoģijas pamatprincipiem. Piemēram, Raiena un Dēsī pašnoteikšanās teorija (Self-Determination Theory, 1985), motivācijas izcelsmi skaidro ar trīs psiholoģisko vajadzību - piederības, kompetences un autonomijas - apmierināšanu. Šie aspekti būtiski izpaužas tieši pusaudžu vecumā, kad viņi vēlas kļūt neatkarīgi, meklējot savu identitāti un vērtējumu vienaudžu acīs. Daudzas neformālās izglītības pieejas, kā piemēram, grupu darbs vai darbs pāros, mācīšanās caur pieredzi un viedokļu izpausmi, sekmē jauniešu autonomiju, ļaujot viņiem aktīvi un rezultatīvi iesaistīties savā mācību procesā. Tajā pašā laikā šīs aktivitātes stiprina kompetences sajūtu, jo skolēni redz sava darba rezultātus reālās dzīves situācijās, kas, savukārt, sekmē arī piederības izjūtu, jo uzsver mijiedarbību ar vienaudžiem. Līdztekus tam, arī pusaudžiem raksturīgās kritiskās domāšanas attīstība tiek veicināta ar metodēm, kurās iekļautas diskusijas un lomu spēles, kas ir svarīgas neformālās izglītības sastāvdaļas. Līdz ar to neformālās izglītības metodes nav tikai papildinājums formālajai izglītībai — tās ir psiholoģiski pamatotas pieejas, kas palīdz veidot iekšēju motivāciju un ilgtermiņā pozitīvi ietekmē skolēnu attīstību.

Pētījuma ietvarā 10. klašu spāņu valodas mācību stundās tēmas „Man patīk & brīvā laika aktivitātes” (*Me gusta & actividades de tiempo libre*) ietvarā tika integrētas sešas neformālās izglītības metodes. Tās pēc nepieciešamības pārveidotas un pielāgotas mērķgrupas vajadzībām un konkrētajai vietai, kas apgūta 2024./2025. mācību gada noslēgumā."

- 1) **“Divas patiesības, vieni meli”** (sk. 5. pielikumu) ir iepazīšanās un saliedēšanās aktivitāte, kuru autore izvēlējās īstenot, ņemot vērā, ka iepriekš skolēni bija atklājuši, ka pirmo gadu mācās vienā klasē visi kopā un reizēm jūtas *neērti* sastrādājoties, jo viens otru nepazīst. Lai uzsāktu šo metodi, skolēni sasēžas par divi un dalās trīs apgalvojumos par sevi. Divi ir patiesi, bet viens nē, un klasesbiedram ir jāuzmin, kurš no trim apgalvojumiem ir meli. Nostiprinot spāņu valodas zināšanas par tēmu „Man patīk & brīvā laika aktivitātes”, visi argumenti tika izteikti spāniski, savukārt diskusija, meklējot patiesību - latviski, jo skolēnu spāņu valodas zināšanas ir pirmā apguves gada līmenī. Pirms skolēni pārsēžas, lai apgalvojumus atkārtotu, katrs pieraksta klasesbiedra divas patiesības, lai trenētu arī rakstiskās prasmes. Šī neformālā izglītības metode ir kā *leduslauzis*, ar kuras palīdzību jautrā atmosfērā skolēni tiek mudināti vienam otru iepazīt un saliedēties (Two truths and a lie: Icebreaker game, n.d.). “Divas patiesības, vieni meli” uzlabo piederības sajūtu, kas ir svarīga pusaudžu psiholoģiskajā attīstībā. Tā sniedz iespēju skolēniem izpaust sevi izklaidējošā vidē, tādējādi stiprinot motivāciju caur autonomiju un kompetences izjūtu. Turklāt, šī metode sasaista valodas apguvi ar skolēnu pieredzi un reālu komunikāciju, kas ir vēl viens būtisks nosacījums efektīvai svešvalodas apguvei. Metode tika realizēta 7. aprīlī spāņu valodas stundu ietvarā.
- 2) **“Ziedlapiņas”** (sk. 6. pielikumu) - ir iekļaujoša metode, kura vecina apziņu un izpratni par kopīgo un atšķirīgo grupas ietvarā. Skolēni tiek sadalīti grupās pa četri vai pieci. Katrai grupai tiek iedota A3 lapa uz kuras ir uzzīmēts zieds ar četrām ziedlapām, uz katras no tām uzrakstīta kāda no brīvā laika aktivitāšu kategorijām: māksla, sports, brīvā laika aktivitātes mājās, brīvā laika aktivitātes ārpus mājām. Skolēni spāniski savā starpā izrunā šīs kategorijas, atsaucoties uz savām iemīļotajām brīvā laika aktivitātēm un aizpilda ziedlapas. Papildus valodas apguvei, notiek arī salīdzināšana un refleksija, kas palīdz atrast vienojošas vērtības un veicina piederības sajūtu starp komandas biedriem. (The Power Flower: An Inclusion and Diversity Activity, Vairogi (ziedlapiņas), n.d.) Šī aktivitāte veicina komunikāciju, kas ir būtiska jauniešu motivācijas un mācību vides uzlabošanas faktors. Tā sekmē arī kritiskās un teorētiskās domāšanas attīstību, kā arī, tā ir atbalstoša pašnoteikšanās un personīgās identitātes meklējumos, skolēniem raksturojot viņu personību un intereses. Visbeidzot, tā kā "Ziedlapiņas" metode balstās uz praktiskām aktivitātēm, tā veicina satura sasaistīšanu ar ikdienas dzīvi un pieredzi. Metode tika realizēta 10. aprīlī.

- 3) **Interaktīvā spēle Kahoot!** (sk. 7. pielikumu) - ir digitālā programma, kura motivē skolēnus iesaistīties mācību procesā, kā arī skolotājam palīdz novērtēt skolēnu zināšanas. Šis pedagoga ikdienā bieži izmantotais interaktīvais rīks ar interesantu formātu jautājumiem un citām aktivitātēm mudina skolēnus aktīvi iesaistīties satura apguvē un padara mācību stundas daudz pievilcīgākas (Mihailova, 2023). Pētījums vēsta, ka spēļošanas (*gamification*) stratēģijas uzlabo gan motivāciju, gan akadēmisko sniegumu (Montenegro-Rueda, et al., 2023).

Šāda veida aktivitāte tika izvēlēta, jo atsaucoties uz pirmās skolēnu anketas rezultātiem, 78% (sk. 3.3.7. attēlu) respondentu uzskata, ka tieši interaktīvās spēles, kā piemēram *Kahoot!*, ir visnoderīgākās viņu svešvalodas apguves procesā. *Kahoot!* norises īstenošanai tikai izvēlēts jau sagatavots uzdevumu komplekts ar jautājumiem par mācību vielu „Man patīk & brīvā laika aktivitātes”. Skolēni, izmantojot savas viedierīces, pieslēdzās spēlei un ierobežotā laikā atbildēja uz jautājumiem. Atbildes tika projicētas arī uz tāfeles, un tas veicināja veselīgu konkurenci skolēnu starpā, tādējādi vairojot viņu iekšējo motivāciju. Metode tika realizēta 14. aprīlī.

- 4) **“Viktorīna” par spāņu jauniešu brīvā laika aktivitātēm** (sk. 8. pielikumu) tika izvēlēta pamatojoties uz to, ka starpkultūru kompetenču integrēšana svešvalodas mācību programmā uzlabo pusaudžu skolēnu motivāciju (Lee et al., 2023). Kad spāņu valoda tiek apgūta ārpus Spānijas, sociokulturālā konteksta nozīmīgumu apraksta arī Keivomege (2013). Viņa secina, ka ir jāveido saikne ar mācāmo valodu un kultūru, un, ka šai saiknei vajadzētu parādīties ne tikai tradicionālajās mācību grāmatās, bet arī caur spēlēm un debatēm. Par starpkultūras iesaistes vēlamību liecina arī skolēnu atbildes uz pirmās anketas jautājumu par to, kur viņi plāno izmantot spāņu valodas zināšanas nākotnē, jo 37 no 41 respondentiem atbildēja - “Ceļojot uz Spāniju, tās salām vai Latīņameriku” (sk.3.3.9. attēlu).

“Viktorīnas” metode tika realizēta 23. aprīlī spāņu valodas stundu ietvarā. Skolēni tika sadalīti četrās grupās, uz interaktīvās tāfeles tika projicēti jautājumi par brīvā laika aktivitātēm spāņu jauniešu vidū. To starpā vairāki jautājumi bija saistīti tieši ar tām brīvā laika aktivitātēm, kuras bija minējuši arī Talsu Valsts ģimnāzijas skolnieki atbildot uz pirmās anketas atvērto 7. jautājumu (sk. 2. pielikumu), tādējādi šī aktivitāte tapa aktuālākā un saistošāka, sekmējot personisku saikni ar mācību saturu, kā arī sekmējot skolēnu motivāciju. Vadoties pēc klasiķu Dēsī un Raienu (1985) aprakstīto atziņu par to, ka skolēnu motivāciju tiek sekmēta ar atalgojumu, viktorīnas uzvarētāji balvā saņēma saldumus.

- 5) **“Karstais kartupelis”** (sk. 9. pielikumu) ir populāra interaktīva spēle valodu apguvē un piemērota visiem vecumiem. Šī metode sākas, kad skolēni sasēžas aplī un, kamēr skan mūziku, padod uz priekšu kādu priekšmetu, kas šajā pētījumā bija mīkstā rotaļlieta - brokolis. Kad mūzika apstājas, skolēns, kuram rokās ir brokolis, atbild uz skolotāja jautājumu (Bolen, 2025). Šīs aktivitātes jautājumi bija saistīti ar visām šajā mācību gadā apgūtajām tēmām, kā piemēram: “Atbildi spāniski uz jautājumu “¿Cómo te llamas?” (Kā tevi sauc?)”.

Šī metode tika realizēta aprīļa beigu un maija sākuma spāņu valodas nodarbībās, tā tika izvēlēta, pamatojoties uz to, ka sekojošā neformālās izglītības metode - pēdējais skolēnu uzdevums šajā mācību gadā - būs “Radošais uzdevums”, kura izpildē skolēni varēs izmantot jebkuru *izņemtu* mācību tēmu. Svarīgi, ka izvēlēta metode nodrošina saliedējošu un jautru vidi, jeb tādu, kādu lielākā daļa no skolēniem bija atzīmējuši anketā uz jautājumu “Kādām būtu jābūt aktivitātēm, lai tās Tevi motivētu apgūt svešvalodu?” (sk. 3.3.8. attēlu).

- 6) **“Radošais uzdevums”** (sk. 10. pielikumu) ir vēl viena metode, kura tiek īstenota gan ārpusskolas semināros, jauniešu apmaiņas projektos un citās neformālās izglītības aktivitātes, gan arī skolās. Skolēniem tika dots uzdevums individuāli vai grupās līdz trīs skolēniem veikt kādu radošu aktivitāti par jebkuru no spāņu valodas tēmām, ko viņi šajā mācību gadā ir mācījušies. Viņiem tika iedota veidlapa, kura jāaizpilda, aizdomājoties, kas ir mērķis, ko vēlas sasniegt, izpildot šo uzdevumu, piemēram, padziļinātāk apgūt vārdu krājumu vai labāk izprast kādu no gramatikas tēmām. Tālāk bija jāraksta, kādu radošo uzdevumu viņi pildīs, piemēram, zīmēt un aprakstīt ģimenes koku, veidot video par savu draugu brīvā laika aktivitātēm, vai ko tamlīdzīgu. Un noslēgumā skolēniem tika lūgts aprakstīt, cik lielā mērā katrs ir sasniedzis savu izvirzīto mērķi un kādi ir bijuši izaicinājumi uzdevuma izpildes laikā. Kopā viņiem tika dotas aptuveni piecas dienas uzdevuma sagatavē un prezentēšanā, kas notika maija pirmajā nedēļā.

Šāda metode attīsta iepriekš minētās pašnoteikšanās teorijas (Self-Determination Theory, 1985) jauniešu attīstības psiholoģijas pamatprincipus. Tā veicina piederības sajūtu, kad skolēni dalās ar idejām un sadarbojas grupās, attīsta autonomijas sajūtu, ļaujot skolēniem pašiem izvēlēties uzdevuma formu katra personīgā mērķa sasniegšanai, kā arī sekmē kompetenci, jo skolēni saņem iespēju pielietot savas zināšanas praktiskā darbībā.

“Radošais uzdevums” tika piemērots šim pētījumam arī tāpēc, ka uz anketas jautājumu par skolēnu brīvā laika nodarbēm (sk.2. pielikumu) atbildes bija tik ļoti atšķirīgas, ka netika izveidota viena mācību metode, kā tas sākumā bija paredzēts, kura atbilstu visu skolēnu interesēm, bet gan izstrādāts atvērta tipa uzdevums, kurā katrs no skolēniem var izpausties attiecīgi savām interesēm un vajadzībām, tādējādi stimulējot motivāciju savā spāņu valodas apguves procesā.

3.2.3. Skolēnu fokusgrupas diskusija

Fokugrupas diskusija ir kvalitatīvā pētījuma metode, kuru izmanto, lai iegūtu padziļinātu informāciju par dalībnieku uztveri un attieksmi saistībā ar pētījuma tēmu. Tā sastāv no maza dalībnieku skaita un sarunas gaitu vada moderators, kurš veicina viedokļu izteikšanu un diskusiju dinamiku (Sachdeva et al., 2024).

2025. gada 8. maijā notika fokusgrupas diskusija ar septiņiem Talsu Valsts ģimnāzijas 10. klašu skolēniem, kas piedalījās arī stundās ar neformālās izglītības metodēm un atkārtotajā anketēšanā. Diskusija ilga 40 minūtes, ieskaitot pētījuma mērķa un ētikas skaidrojumu. Šī kvalitatīvā metode papildināja kvantitatīvos datus, lai uzzinātu skolēnu viedokli par metožu efektivitāti motivācijas veicināšanā un padziļināti izprastu anketas atbildes. Tika izmantoti 13 daļēji strukturēti jautājumi, jau sākumā tika informēts par datu konfidencialitāti un lūgta atļauju diktofona ierakstam.

Fokusgrupas diskusija tika transkribēta ar programmas *TurboScribe* starpniecību (sk. 11. pielikumu) un analizēta ar programmas *Taguette* palīdzību (sk. 4. pielikumu). *TurboScribe* ir transkripcijas programma, kas automātiski pārraksta audio vai video ierakstus tekstā, turpretī, *Taguette* ir kvalitatīvās analīzes programma, kas ļauj kodēt un analizēt tekstus. Uzsākot rezultātu analīzi, sākumā tika izvēlēti kodi, bet pēc tam autore konstatēja, ka caur attiecīgo programmu ērtāk būs strādāt ar jau gataviem kodu blokiem, kuri tika izstrādāti pēc kodu grupēšanas manuāli.

Visas pētījuma metodes izvēlētas un pielāgotas, pamatojoties uz teorētiskās analīzes atziņām un pirmās anketēšanas rezultātiem. Nākamajā apakšnodaļā analizētas metodes, lai atbildētu uz jautājumu, vai un kā neformālās izglītības metodes veicina 10. klašu skolēnu motivāciju spāņu valodas apguvē.

3.3. Pētījuma rezultātu analīze

Šajā apakšnodaļā tiks analizēti pētījuma dati, lai noskaidrotu, vai un kā neformālās izglītības metodes veicina 10. klašu skolēnu motivāciju spāņu valodas apguvē. Analīze balstīta uz skolēnu anketēšanas un fokusa grupas diskusijas rezultātiem, kas apskatīti turpmākajās apakšnodaļās.

3.3.1. Skolēnu anketēšanas rezultāti

Lai gūtu atbildes uz pētījuma jautājumu "Vai un kā neformālās izglītības metodes veicina 10. klašu skolēnu motivāciju spāņu valodas apguvē?", darba autore uzskatīja par lietderīgu veikt anketēšanu pirms un pēc neformālās izglītības metožu integrēšanas spāņu valodas nodarbībās. Pirmajā anketēšanā piedalījās 41 respondentu, otrajā - 40. Abās anketās skolēniem tika jautāts viedoklis par to, vai spāņu valodas mācību stundas viņiem šķiet interesantas un motivējošas, kā viņi vērtē savas spāņu valodas zināšanas un savu dalību svešvalodas apguvē, kā arī, tika lūgts paskaidrot, kuras, viņuprāt, ir visnoderīgākās metodes svešvalodas apguvē. Papildus tam, pirmajā anketā autore vēlējās noskaidrot arī to, kā jaunieši plāno izmantot savas spāņu valodas zināšanas nākotnē un kādas ir viņu iecienītākās brīvā laika aktivitātes. Pēdējie divi uzskaitītie jautājumi tika uzdoti ar nolūku, lai atbildes varētu izmantot neformālās izglītības metožu izvēles un piemērošanas procesā, ņemot vērā, ka skolēni pētījuma veikšanas laikā apgūst tēmu "Man patīk & brīvā laika aktivitātes", kā arī to, ka mācību saturam vēlams būt atbilstošam skolēnu interesēm un vajadzībām.

Šajā nodaļā vispirms tiek analizēti tie jautājumi, kas salīdzināšanas nolūkā bija iekļauti abās anketās, kam seko tie jautājumi, kuru atbildes sniedza pamatojumu piemērotāko metožu noteikšanai un pielietošanai praksē. Pilnie atbilžu varianti uz abu aptauju jautājumiem ir redzami 1. un 3. pielikumā.

Pirms neformālās izglītības metožu ieviešanas mācību stundās uz pirmās anketas pirmo jautājumu par to, kā skolēni vērtē savas spāņu valodas zināšanas, 41,5% respondentu atbildēja, ka viņu zināšanas ir vidējas, kamēr tikai 9,8% norādīja, ka tās ir ļoti labas (sk. 3.3.1. attēlu).

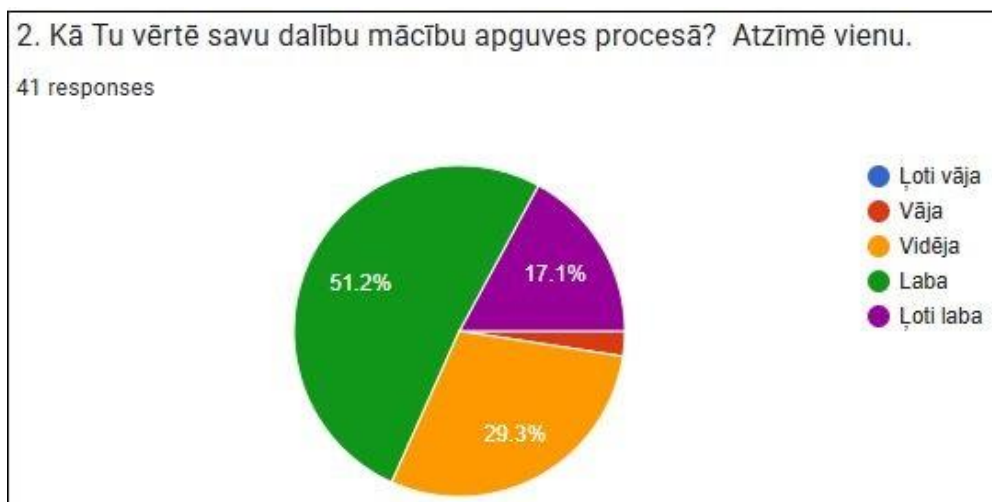
3.3.1. attēls. Skolēnu viedoklis par spāņu valodas zināšanām *pirms* neformālās izglītības metožu integrēšanas.

Savukārt, pēc neformālās izglītības metožu integrēšanas skolēnu atbildes uzrāda, ka tikai 22,5% vērtē savas spāņu valodas zināšanas kā vidējas, toties 32,5% uzskata, ka tās ir uzlabojušās no vērtējuma “labas” uz “ļoti labas”. Kopumā 34 no 40 skolēniem atklāja, ka viņu vērtējums par spāņu valodas zināšanām ir kļuvis labāks pēc neformālās izglītības metožu ieviešanas mācību stundās (sk. 3.3.2. attēlu).

3.3.2. attēls. Skolēnu viedoklis par spāņu valodas zināšanām *pēc* neformālās izglītības metožu integrēšanas.

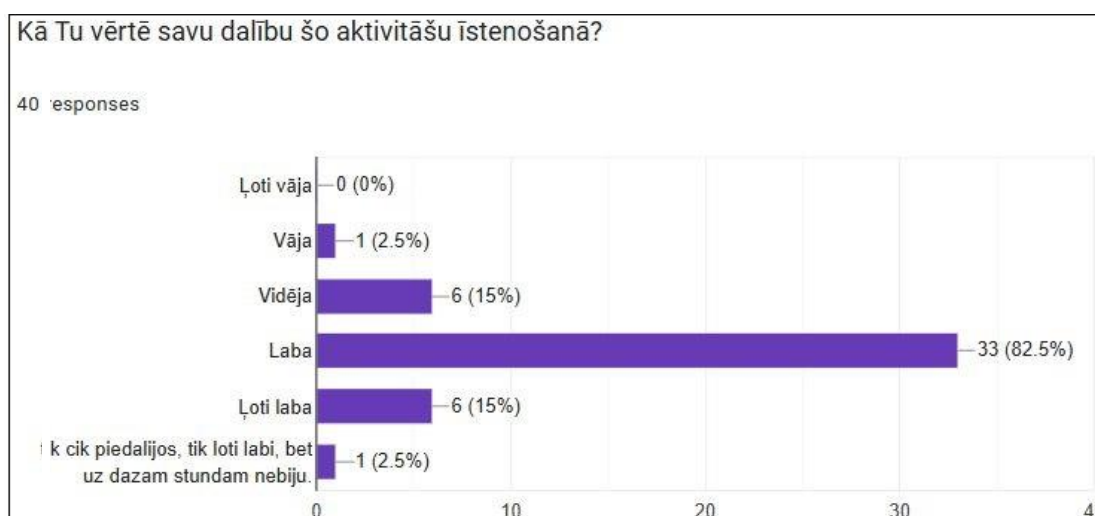
Pētot 10. klašu skolēnu viedokli par viņu dalību spāņu valodas nodarbībās pirms neformālās izglītības metožu integrēšanas, nedaudz vairāk kā puse - 51, 2% dalību atzīmēja kā labu. Otrs lielākais rādītājs - 29,3% respondentu norādīja, ka viņi savu dalību vērtē kā viduvēju, turpretī viens skolēns arī kā vāju (sk. 3.3.3. attēlu).

3.3.3. attēls. Skolēnu viedoklis par savu dalību spēju valodas nodarbībās *pirms* neformālās izglītības metožu integrēšanas.

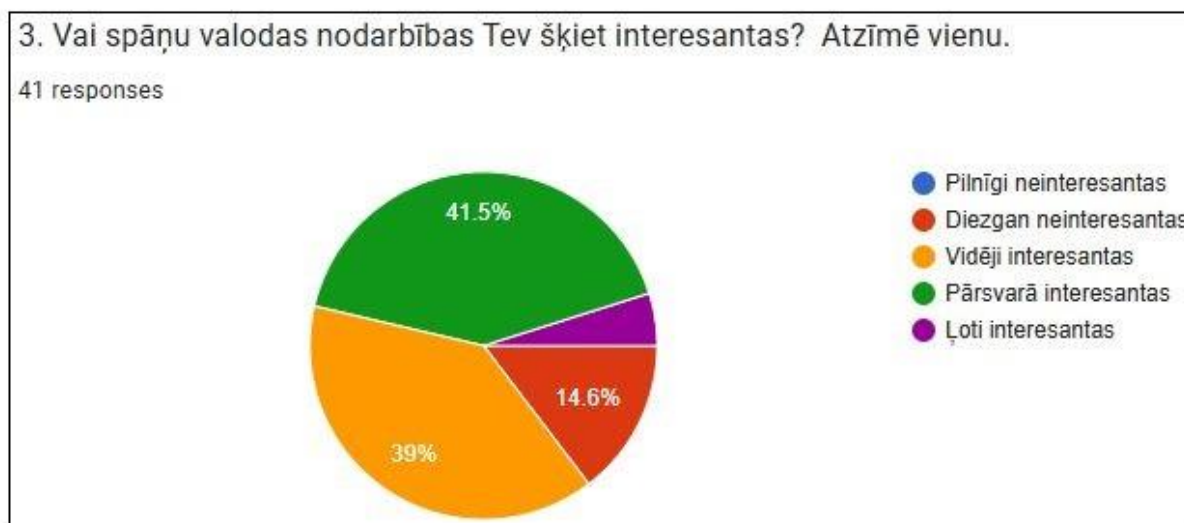
Uzdodot to pašu jautājumu pēc jaunizstrādāto metožu ieviešanas, uzskatāms pārsvars jeb 82,5% norādīja, ka dalība stundu aktivitātēs ir laba, 15% kā viduvēju un arī tikai 15% to vērtē kā ļoti labu. Var secināt, ka, ja pēc pirmās anketēšanas labs un ļoti labs dalības vērtējums bija kopā 80,5% skolēnu, pēc otrās anketēšanas to skaits bija audzis līdz 97,5% (sk. 3.3.4. attēlu). Kopskatā, skaitļi liecina, ka neformālās izglītības metodes ir pozitīvi ietekmējušas skolēnu dalību, tomēr, lai gan pārsvars izvēlas piedalīties šajās metodēs, tās vēl nav pietiekami motivējošas, lai vairums dalību vērtētu kā ļoti labu. Pie tam, viens skolēns vēl aizvien savu dalību spēju valodas nodarbībās interpretē par vāju arī pēc metožu integrācijās nodarbībās.

Turklāt, ir jāņem vērā arī fakts, ka daži skolēni bija atzīmējuši vairākus atbilstošu variantus un viens ierakstīja, ka savu dalību arī vērtē kā labu, taču neesot piedalījies visās pētījumam piemērotajās nodarbībās.

3.3.4. attēls. Skolēnu viedoklis par savu dalību spēju valodas nodarbībās *pēc* neformālās izglītības metožu integrēšanas.

Apskatot pirmās anketēšanas rezultātus uz jautājumu “Vai spāņu valodas nodarbības Tev šķiet interesantas?”, lielākā daļa - 41,9% atbildēja - “pārsvarā interesantas”, toties līdzīgs skolēnu skaits - 39% atzina, kas tās ir tikai vidēji interesantas (sk. 3.3.5. attēlu).

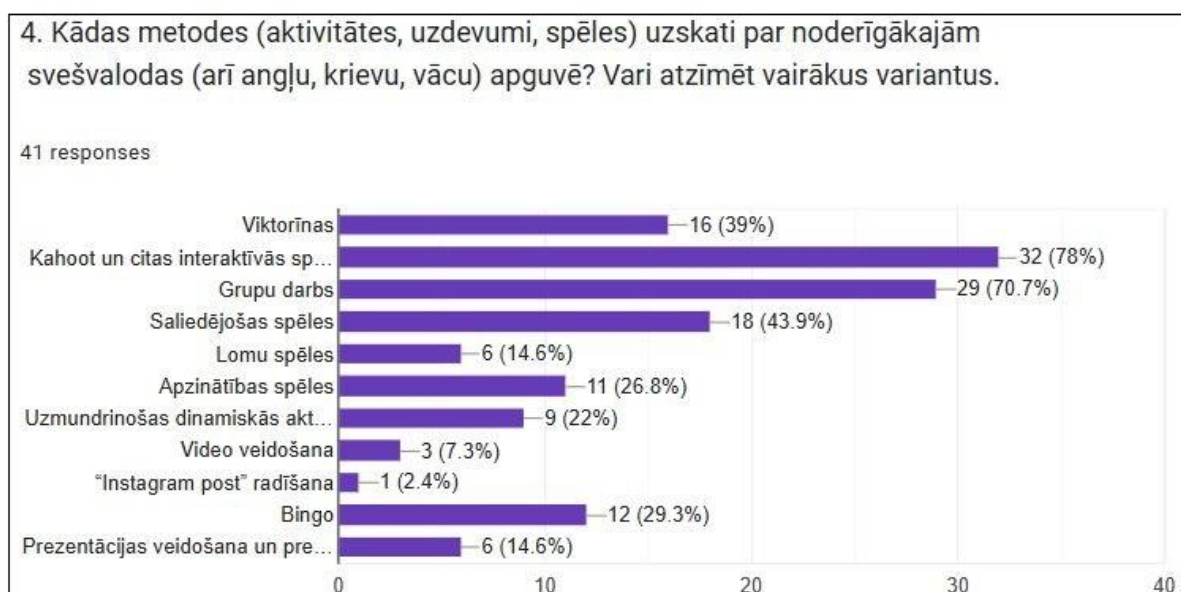
3.3.5. attēls. Skolēnu viedoklis par spāņu valodas saistošumu *pirms* neformālās izglītības metožu integrēšanas.

Pēc neformālās izglītības metožu ieviešanas 62,5% skolēnu spāņu valodas nodarbības vērtēja kā interesantas un motivējošas, un 30% – kā ļoti interesantas (sk. 3.3.6. attēlu). Salīdzinot ar 14,6% un 4,9% pirms metožu ieviešanas (sk. 3.3.5. attēlu), var secināt, ka neformālās metodes skolēniem šķiet pievilcīgākas nekā tradicionālās.

3.3.6. attēls. Skolēnu viedoklis par spāņu valodas saistošumu *pēc* neformālās izglītības metožu integrēšanas.

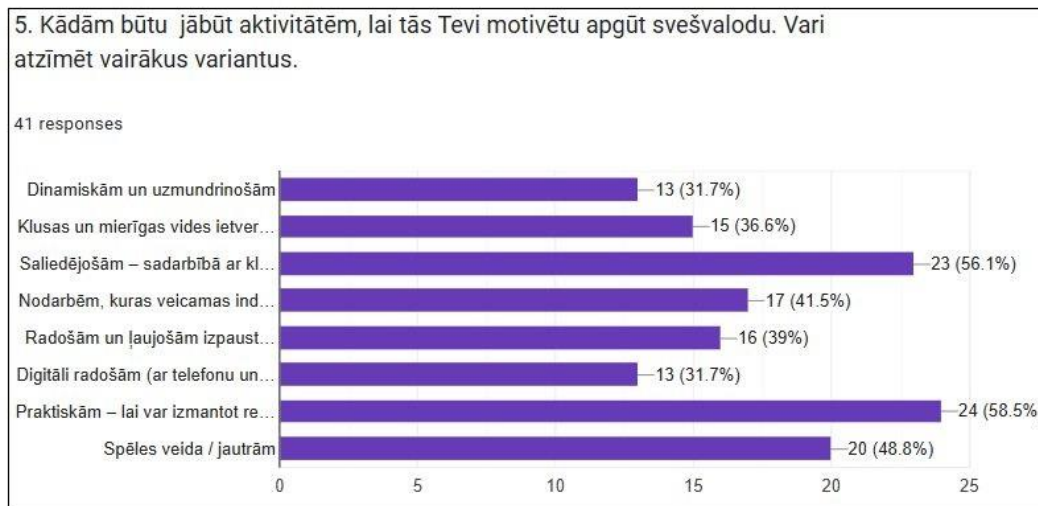
Vēl pirms regulāras dažādu neformālas izglītības metožu iesaistes spēņu valodas nodarbībās, pētot skolēnu viedokli par to, kādas metodes tiek uzskatītas par noderīgām svešvalodu apguvē, īpatsvars - 78% jeb 32 skolēni no kopā 41 atzīmē *Kahoot!* un citas interaktīvās spēles, bet 29 respondenti jeb 70% izvēlējās grupu darbu (sk. 3.3.7. attēlu). Jāpiezīmē, ka dažas no šīm metodēm skolēni jau bija praktizējuši spēņu valodas nodarbībās un lielāko daļu arī citos mācību priekšmetos, tāpēc skolēniem jau bija izveidojies viedoklis, pamatojoties uz pieredzi, kā arī, ir jāņem vērā, ka viņi varēja atzīmēt vairākas metodes.

3.3.7. attēls. Skolēnu vērtējums par noderīgām svešvalodas apguves metodēm pirms neformālās izglītības metožu integrēšanas (pilno atbilžu atšifrējumus sk. 1. pielikumā).

Apskatot datus par skolēnu viedokli saistībā ar aktivitātēm, kuras varētu sekmēt viņu mācīšanās motivāciju, vēl pirms mērķtiecīgas un regulāras interaktīvo metožu integrēšanas nodarbībās, var secināt, ka vairāk kā puse - 58,5% uzskata, ka tām ir jābūt praktiskām, jeb tādām, kuras var izmantot reālās dzīves situācijās. Ņemot vērā, ka arī uz šo jautājumu skolēni varēja izvēlēties vairākus atbilžu variantus, 56,1% anketās reģistrē, ka aktivitātēm būtu jābūt saliedējošām. Vēl viena liela daļa respondentu - 48,8% uzskata, ka arī jautras spēles varētu motivēt viņu svešvalodas apguvi (sk. 3.3.8. attēlu).

Šie rezultāti atbilst teorētiskajā daļā aplūkotajiem motivācijas principiem, kuros uzsvērts, ka skolēnus īpaši motivē uzdevumi ar praktisku pielietojumu, kas rada pozitīvu atmosfēru un tādi, kas rada piederības sajūtu.

3.3.8. attēls. Skolēnu viedoklis par motivējošu aktivitāšu raksturojošām īpašībām pirms neformālās izglītības metožu integrēšanas (pilno atbilžu atšifrējumus sk. 1. pielikumā).

Savukārt, apzinot skolēnu atbildes, kas sniegta atvērtajā jautājumā (sk. 12. pielikumu) pēc sešu neformālās izglītības metožu integrēšanas un analizētas ar kvalitatīvo datu apstrādes rīku Taguette, kurā skolēniem tika lūgts norādīt, kuras aktivitātes viņiem šķita visnoderīgākās spāņu valodas apguvē un savas motivācijas veicināšanā šo svešvalodu apgūt, var secināt, ka digitāli interaktīvā spēle *Kahoot!* ar viena punkta pārsvaru uzvar aktivitāti “Karstais kartupelis”, jeb “Karstais brokolis” - kā skolēni to klasē pārdēvēja, kurš ieguva 14 skolēnu atzinību no kopā 40 respondentiem (sk. 4. pielikumu). Salīdzinot ar attēlu 3.3.7. var secināt, ka digitālais rīks *Kahoot!* skolēnu starpā ir bijis populārs gan pirms, gan pēc tā regulārākas ieviešanas spāņu valodas stundās. Līdzīgs respondentu skaits - 13 skolēni - ir uzsvēruši arī „Radošā uzdevuma” noderīgumu.

Pēc skolēnu komentāriem papildus atbildēm (sk. 12. pielikumu) var konstatēt, ka interaktīvā spēle *Kahoot!* tika atzīmēta visbiežāk, jo tā tiek uztverta kā efektīvs, motivējošs un aizraujošs mācību rīks, kas palīdz nostiprināt zināšanas, mācīties no kļūdām un sekmē veselīgu konkurenci. Attiecībā uz aktivitāti “Karstais kartupelis” kā motivējošu, skolēni atklāj, ka šī metode padara mācību procesu interesantu un dinamisku, vienlaikus palīdzot atkārtot un nostiprināt apgūtās tēmas, veicina saliedēšanos un domāšanu stresa apstākļos. „Radošā uzdevums” raksturots, kā vērtīga metode, jo ļauj katram radoši izpausties, pielāgot uzdevumus katra vajadzībām, padziļināti atkārtot un apgūt jaunus vārdus, kā arī palīdz attīstīt prasmes ārpus tradicionālā mācību formāta. Kopumā daudzi izteicās līdzīgi par visām trim aktivitātēm ar radniecīgiem vārdiem, kā to raksta viens anonīms skolēns “Kahoot, karstais brokolis un radošais uzdevums — visjautrākie, rada labas asociācijas un palīdz atcerēties.”

Šie rezultāti liecina, ka skolēni pozitīvi novērtē aktivitātes, kurās ir iespēja būt autentiskiem, kurās ir sajūtama kompetence, kurās ir jādoma ātri paaugstinātas spriedzes situācijās un, kurās tiek veicināta sāncensība. Tas viss atbilst pusaudžu vecumposma raksturīgajai attīstībai, kā arī apstiprinās, ka par motivējošām tiek atzītas aktivitātes, kurās skolēni paši izjūt progresu. Turklāt, iegūtie dati saskan ar teorētiskajā daļā izklāstīto, ka motivācija tiek stimulēta ar atalgojumu un tūlītēju gandarījumu, kāds tiek saņemts, kad, piemēram, *Hahoot!* uzslavē par pareizu atbildi.

Pirms sešu metožu integrēšanas, autore uzskatīja par nepieciešamu pirmajā skolēnu anketā uzdot jautājumu par skolēnu brīvā laika aktivitātēm. Tā kā atbildes uz šo jautājumu katram no 41 respondentiem bija ļoti atšķirīgas (sk. 2. pielikumu), autore nevarēja izstrādāt vienu specifisku mācību metodi, kā tas bija ieplānots, tā vietā skolēniem tika piedāvāts radošais uzdevums, kurā varēja radoši izpausties, atspoguļojot katra daudzveidīgās intereses un vajadzības.

Papildus skolēni atbildēja uz jautājumu “Kur Tu varētu spāņu valodu izmantot nākotnē?”, atzīmējot vienu vai vairākus no 10 variantiem un sniedzot savus variantus. 90,2% plāno to lietot ceļojumos uz spāniski runājošām zemēm, 75,6% – mūzikas tulkošanā, 63,4% – dzīvojot spāniski runājošās valstīs, bet divi skolēni valodu pielietot neplāno (sk. 3.3.9. attēls). Šīs atbildes palīdzēja autorei un izstrādāt skolēnu interesēm atbilstošas neformālās mācību metodes.

3.3.9. attēls. Skolēnu viedoklis par spāņu valodas pielietojumu nākotnē (pilno atbilžu atšifrējumus sk. 1 pielikumā).

Anketēšanas rezultāti liecina, ka pēc neformālo izglītības metožu ieviešanas 10. klašu skolēni spāņu valodas stundas uztver motivējošākas, turklāt palielinājās gan viņu zināšanu pašvērtējums, gan līdzdalība nodarbībās, un būtiski pieauga to skolēnu skaits, kuri stundas vērtēja kā ļoti interesantas. Par motivējošām tika atzītas interaktīvās spēles, grupu darbs un radošie uzdevumi, kas atbilda skolēnu interesēm, veicinot pozitīvu attieksmi un lielāku iesaisti valodas apgūvē.

3.3.2. Fokusgrupas diskusijas rezultāti

Lai padziļinātāk izprastu skolēnu viedoklis attiecībā uz pētījuma jautājumu “Vai un kā neformālās izglītības metodes vecina 10. klašu skolēnu motivāciju spāņu valodas apgūvē?”, Talsu Valsts ģimnāzijas telpās tika sapulcēti 7 skolēni no 3 paralēlajam 10. klasēm.

- Fokusgrupas dalībnieks Nr.1: 16 gadus vecs. Aizpildīja abas anketas un piedalījās visās mācību stundās, kurās tika integrētas neformālās izglītības metodes.
- Fokusgrupas dalībnieks Nr.2: 16 gadus vecs. Aizpildīja abas anketas un piedalījās visās mācību stundās, kurās tika integrētas neformālās izglītības metodes.
- Fokusgrupas dalībnieks Nr.3: 16 gadus vecs. Aizpildīja abas anketas un piedalījās visās mācību stundās, kurās tika integrētas neformālās izglītības metodes.
- Fokusgrupas dalībnieks Nr.4: 17 gadus vecs. Aizpildīja abas anketas un piedalījās visās mācību stundās, kurās tika integrētas neformālās izglītības metodes.
- Fokusgrupas dalībnieks Nr.5: 17 gadus vecs. Aizpildīja abas anketas un piedalījās visās mācību stundās, kurās tika integrētas neformālās izglītības metodes.
- Fokusgrupas dalībnieks Nr.6: 16 gadus vecs. Aizpildīja abas anketas un piedalījās visās mācību stundās, kurās tika integrētas neformālās izglītības metodes.
- Fokusgrupas dalībnieks Nr.7: 16 gadus vecs. Aizpildīja abas anketas un piedalījās visās mācību stundās, kurās tika integrētas neformālās izglītības metodes.

Fokusgrupas diskusijas analīze tiek strukturēta sešās tēmās, balstoties arī uz teorētiskās daļas secinājumiem.

Mācīšanās motivācijas saistība ar nākotnes plāniem

Uz fokusgrupas diskusijas pirmo jautājumu par to, kāpēc jaunieši izvēlējās mācīties spāņu valodu parādījās arī atbilde, ka šāda izvēle notikusi, jo krievu valoda jau ir zināma un nav nepieciešamības turpināt to apgūt, tomēr pārējie komentāri vēstīja par to, ka spāņu valodas apguve tiek saistīta ar nākotnes vajadzībām. Šāda izvēles motivācija tiek asociēta ar

ceļošanu, strādāšanu, studēšanu un dzīvošanu ārzemēs. Skolēni saskata valodas prasmei pievienoto vērtību, īpaši tādēļ, ka viņi spēj argumentēt savu izvēli nevis kā obligātu, bet kā izdevīgu. Tas atklājas fokusgrupas dalībnieka Nr.3 teiktajā „Es vēlos saistīt nākotni ar uzņēmējdarbību, un, manuprāt, spāņu valoda varētu noderēt.”

Interesanti, ka skolēni par spāņu valodas nozīmīgumu darbā runā, apsverot savu nākotni arī Latvijā. Piemēram, fokusgrupas dalībnieks Nr.7 izteicās šādi: “Tomēr Latvijā arī brauc cilvēki, kas ir no Spānijas, un... kuriem vajag to valodu, un tad vajag prast sazināties dažādās jomās, tad ar spāņu valodu būtu vieglāk.”

Apkopojot skolēnu atbildes, var secināt, ka viņu motivācija apgūt spāņu valodu galvenokārt balstās nākotnes plānos, kur valodas prasmes tiek uztvertas kā praktiski noderīgas un saistītas ar vajadzību aktualizāciju un vēlmi mācīties ar jēgu.

Digitāli interaktīvā metode *Kahoot!*

Respondentu atbildes saistībā ar interaktīvās spēles *Kahoot!* integrēšanu mācību stundās atspoguļo dažādus viedokļus. Kopumā metode tiek atzīta kā atraktīva un tiešām var novērot, ka *spēļošanas* stratēģijas uzlabo skolēnu motivāciju, jo atbildēs var konstatēt, ka tā dod tūlītēju informācija par sniegumu un sacensības garu, pielāgojoties jauniešu vajadzībām pēc dopamīna un momentānas atgriezeniskās saites. Fokusgrupas dalībnieks Nr.2 dalījās atziņā: „Man ir tā, ka es spiežu tās atbilžu opcijas... un es jūtu, ka es viņas iemācos, bet tas laikam tāpēc, ka man vienkārši vispār patīk testēt.” Taču daļa arī kritiski vērtē šo metodi, atklājot, ka viņi labi pavada laiku, bet neko jaunu neiemācās. Izvērtējot skolēnu izteikumus, var secināt, ka *Kahoot!* veicina interesi par darbu stundā, bet mēdz arī nogarlaikot. "Ja ar *Kahoot* visu gadu mācītos, tad baigi daudz neiemācītos. Tas ir drīzāk, lai dabūtu tādu interesi stundā, bet ne vienmēr”, tā izklāsta savu nostāju fokusgrupas dalībnieks Nr.5.

Lai arī interaktīvā metode *Kahoot!* ļoti pozitīvi tiek novērtēta gan pirmajā, gan otrajā anketā, analizējot detalizētās diskusijas atbildes, var konstatēt, ka skolēnuprāt ar tās palīdzību zināšanu apguve notiek tikai virspusēji, drīzāk tā ir kā motivējošs mehānisms, kas palīdz “iekustēties”.

Grupu darbs un saliedēšanās

Grupu darbs izceļas kā būtisks elements motivācijas celšanai un zīmīgi, ka respondenti izceļ kā svarīgu arī iespēju palīdzēt cits citam. "Nu, tajā mirklī, kad es esmu tajā grupā un es saprotu, ka es ar tiem cilvēkiem runāšu.. un es varu iedot to savu daļu, tas mani tā kā motivē tiešām iesaistīties... ja tam otram cilvēkam es varu būt noderīgs. Un arī pie reizes tas emocionālais faktors, ka... nu, jā, mēs tagad būsim tuvāki, mums būs vieglāk runāt, tad arī tas palīdz" dalījās Fokusgrupas dalībnieks Nr.7 sarunā par to, ka spāņu valodā ar klasesbiedriem

komunicē daudz vairāk nekā pārējos mācību priekšmetos un, ka tas tiek vērtēts ļoti atzinīgi. Skolēni uzsver, ka grupu darbā ne tikai izjūt atbalstu viens no otra un tādējādi rada pozitīvu atmosfēru, kas veicina mācību procesu, bet arī mudina darboties un mācās cits no cita. Fokugrupas dalībnieks Nr. 3. dalījās pārdomās „Katram jau tās zināšanas atšķiras, varbūt kāds kaut ko vienu no gramatikas labāk pārzina.. kāds kaut ko citu zina un tad kopā vienmēr... var padalīties ar to informāciju, uzzināt kaut ko vairāk.”

Vērtīgi ir izcelt arī skolēnu viedokļos atspoguļoto faktu, ka grupu darbs padara mācības vienkāršākas. Piemēram, fokusgrupas dalībnieks Nr.2 vēstījums ir šāds: “Grupu darbs... viņš iemāca... bet tu nejuties, ka tu mācītos, tu vienkārši dari lietas.” Tas ļauj secināt, ka grupu darbs mazina psiholoģisko slodzi, kas bieži saistīta ar tradicionālu mācību procesu, padarot to dabiskāku, brīvāku un emocionāli pieņemamāku skolēniem.

Empīriskā pētījumā iegūtie dati apliecina, ka metodes, kurās tiek aktivizēts grupu darbs sekmē saliedējošu vidi un ļauj skolēniem sajusties piederīgiem gan saņemot, gan daloties zināšanām vienam ar otru, kā arī vienlaikus dabiskā ceļā raisot prieku par klasē notiekošo, vairojot motivāciju *atvērties* zināšanām.

Starpkultūru konteksts

Balstoties uz skolēnu paustajiem viedokļiem, ir pamats uzskatīt, ka viņi novērtē kultūras aspektus kā daļu no valodas apguves. Piemēram, daži atklāja, ka viņiem vienkārši patīk kultūra un tāpēc bija interesanti piedalīties viktorīnā par spāņu jauniešu brīvā laika aktivitātēm. Savukārt, tas, ka starpkultūru pieeja personalizē valodu un padara to saistošāku, liecina fokusgrupas dalībnieka Nr.2 sacītais: “Tas ir tā, ka tu pa ceļam iemācies vēl kaut ko. Nu, piemēram, arī bioloģijā vai ķīmijā... ik pa laikam ir jautājums.. par to pašu zinātnieku. Un tad pastāsta... un tad veidojas tāda personīga saikne ar mācību saturu, pietam tu jūties vairāk izglītots.” Kulturālo aspektu integrācija bagātina skolēnu motivāciju apgūt spāņu valodu un sniedz papildus kompetences iekšējās pārlicības stiprināšanai.

Vienlīdz svarīgi ir atzīmēt arī to, ka spāņu valodas apgūvē jauniešus motivē fakts par vieglāku ceļošanu, strādāšanu un studēšanu ārzemēs. Tāpat to, ka jauniešos nojaušama kultūru mijiedarbības apzināšanās, piemēram, iepriekšējā paragrāfā citētajā par to, ka arī uz Latviju brauc spāņi un saziņa ir nepieciešama.

Diskusijas tūpinājumā atklājās, ka vairāki respondenti kā visinteresantāko aktivitāti svešvalodas nodarbībās atceras ceļojuma plānošanu angļu valodas stundā, ko ieteica veikt arī spāņu valodas mācību stundās. Visi kā viens apgalvoja, ka tas bija ļoti aizraujoši un itin visi ar prieku iesaistījās, "Tur bija vienalga, kādā grupā tu esi ... tajā darbā visi iesaistījās, un beigās arī bija interesanti, jo visi deva visādas idejas tiem ceļojumiem... kādās vietās palikt, ko

redzēt no kultūras. Vienkārši... katrs varēja izpaust savas domas, un beigu beigās, man liekas, ka visiem rezultāts jau arī bija labs.” (Fokusgrupas dalībnieks Nr.5.). Skolēnu interese par ceļošanu un uzdevumiem par šo tēmu stiprina viņu motivāciju mācīties valodu, jo caur šādu starpkultūru kontekstu mācības tiek padarītas personiski nozīmīgākas un aktuālākas, jo sasaistītas ar reālām interesēm un dzīves pieredzi.

Skolēni izjūt ciešāku saikni ar valodu, ja tā tiek pasniegta caur viņiem aktuālām tēmām, piemēram, ceļošanu un kultūras iepazīšanu, tādējādi tiek stiprināta mācību procesa pievienotā vērtība, kas vienlaikus veicina arī motivāciju mācīties.

Metožu daudzveidība un viedokļu daudzveidība

Analizējot skolēnu sniegtās atbildes par neformālās izglītības metožu saistošumu, arī šeit varēja redzēt, ka viedokļi atšķiras. Piemēram, jau iepriekš minētā *Kahoot!* noderīgumu skaidro kā metodi, kas piesaista uzmanību, sniedz tūlītēju atgriezenisko saiti, tajā pašā laikā tiek argumentēts arī tas, ka ar tās starpniecību zināšanas īpaši netiek papildinātas.

Pievēršot uzmanību sarunām par metodi "Ziedlapiņas," atklājas, ka skolēni nebija līdz galam sapratuši uzdevuma nosacījumus. Tas novērojams, piemēram, fokusgrupas dalībnieka Nr. 2 teiktajā: "Man visgarlaicīgākā likās tā aktivitāte, tās ziedlapiņas, kur vajadzēja rakstīt kaut ko. Viņa tā dīvaini gāja." Autore konstatē, ka šī metode nebija visveiksmīgākā, jo skolēniem trūka izpratnes par tās norisi, kā arī skolēniem netapa skaidrs, kas no mācāmās tēmas tika praktizēts ar šīs aktivitātes starpniecību. Šajā pētījumā apstiprinās apgalvojums, ka motivācija netiek stiprināta, ja uzdevuma vadlīnijas nav skaidras.

Viktorīna par spāņu jauniešu brīvā laika aktivitātēm likās noderīga tai respondentu daļa, kurai interesē arī kultūra un kura novērtēja iespēju koncentrēties pie jautājuma izpratnes. Savukārt, ir arī tāds Fokusgrupas dalībnieks Nr.5., kurš izteica nepatiku pret visām aktivitātēm, kurās bija jāsniegta atbilde vai nu savā starpā vai uz skolotājas sniegtajiem jautājumiem: "Un vēl par viktorīnu, es nezinu, man pašam visādi tādi jautājuma uzdevuma baigi nepatīk, bet es baigi nezinu, kā tās viktorīnas var uzlabot."

"Divas patiesības un vieni meli" aktivitātes laikā lielākais bonuss bija tas, ka skolēni piedzīvoja saliedēšanās sajūtu. Fokusgrupas dalībnieks Nr.2 par šīs aktivitātes būtību stāsta, ka: "Nu, kaut kā ir tā, ka no visām pārējām stundām, spāņu valodā ir visvairāk jārunā... tas grupu darbs un saliedēšanās pēc būtības. Arī tādas viskomunikatīvākās stundas, visvairāk tādas runātīgākās, kad jārunā ar klasebiedriem visvairāk. Tā kā... tādā ziņā.. tas jau droši vien saliedē klasi."

Tas pats dalībnieks izteicās zīmīgi arī par metodi "Karstais kartupelis": "Man patīk, ka tajās situācijās tu esi spiests... ka ir tāds stress: „Ko es te tagad teikšu”.. Un vajag mazliet

steigšus padomāt." (Fokusgrupas dalībnieks Nr.2). Skolnieks šādu situāciju salīdzina ar gadījumu no reālās dzīves un turpina: "Tas ir tāpat, kā... ja tev uz ielas pienāk un pajautā spāniski, tad tas nav pārbaudes darbs, bet lūk – ir jautājums un uzreiz vajag atbildēt." Taču, diskusijas laikā varēja novērot arī to, ka dažiem skolēniem tāds stresīgs neliekas motivējošs, jo ar uzmanību esot ticis vērots, ka tik tā mīkstā rotaļlieta, kas tika izmantota spēlei, nepaliek rokās un nav steigšus jāatbild.

Visvairāk pozitīvu atsauksmju ieguva "Radošā uzdevuma" aktivitāte, kurā katrs varēja izvēlēties formu, kā demonstrēt un pilnveidot savas spāņu valodas zināšanas. Kopumā, fokusgrupas dalībnieki uzskata par vērtīgu iespēju izvēlēties uzdevumu formu un uzsver, ka katram piemērotas citas metodes. Piemēram, fokusgrupas dalībnieks Nr.3 sniedz šādu vērtējumu: "Manuprāt, ir vajadzīgi visi tie veidi, jo katram ir savādākas tās prasme... un arī tas, ko viņš māc, kādi materiāli ir pieejami, kādas iespējas. Un tad, jā - katrs var izvēlēties pēc spējām un iespējām". Šī iespēja patstāvīgi izvēlēties uzdevuma izpildi atspoguļo autonomiju, kas ir viens no galvenajiem motivācijas virzītājspēkiem.

Tāpat tika novērots, ka metožu daudzveidība sekmē arī radošumu un iespēju individualizēt pieeju, veicinot iekļaujošu un personalizētu mācību vidi. Savukārt, kādam lika aizdomāties arī par to, ka, dodot izvēlēties starp pārāk dažādiem uzdevumu veidiem, pastāv risks, ka kāds izvēlēties uzdevumu, kas prasa mazāku cenšanos un tiks līdzīgi atalgots kā otrs, kas ieguldīs vairāk pūliņu. "Ir jauki, ka pats var kaut ko izvēlēties. Tajā pašā laikā ir otra doma, ka kāds izvēlēties vieglāko, izdarīs daudz maz normāli un dabūs tik pat punktus kā tu.. kaut vai tu ieliki daudz vairāk darba, bet vienkārši pats uzdevums bija grūtāks," atklāja fokusgrupas dalībnieks Nr. 2. No tā var secināt, ka izvēles laikā parādās arī bažas par iespējamu netaisnīgumu.

Iegūtie empīriskie dati norāda uz to, ka formālās izglītības metožu daudzveidība kopumā pozitīvi ietekmē 10. klašu skolēnu motivāciju apgūt spāņu valodu, jo tā nodrošina izvēles iespējas, veicina radošumu un ļauj pielāgot mācību procesu individuālajām vajadzībām. Vienlaikus skolēnu viedokļos parādās arī kritisks skatījums uz metožu piemērotību un vērtēšanas taisnīgumu, kas norāda, ka motivāciju var vājināt neskaidri uzdevuma mērķi vai neatbilstošs ieguldījuma novērtējums.

Iekšējā pārliecība un praktiskums

Skolēni novērtē iespēju saņemt tūlītēju atgriezenisko saiti – gan *Kahoot!*, gan arī citās neformālās izglītības aktivitātēs, kas rosina skolēnu aizdomāties, fokusgrupas dalībnieka Nr.2 vārdiem izsakoties: "Wow, cik daudz jau zinu!" Šīs metodes, būdamas elastīgākas nekā tradicionālās mācību metodes, kā arī skolēnu uztverē praktiskākas, stiprina iekšējo pārliecību

un sajūtu, ka notiek progress. Interesanti ir tas, ka skolēni atklāj, ka, kaut gan iegūst labu atzīmi, viņu aktivitāte mācību stundās neliek nojaust, ka ir uzlabotas prasmes, ja vien nav gūta atgriezeniskā saite, liekot lietā zināšanas praktiskos uzdevumos. Par sajūtām pēc radošā uzdevuma izpildes dalās fokusgrupas dalībnieks Nr.3: "Es sapratu, ka patiesībā es pati jau... neskatoties kaut kur tulkotājā, varu izveidot diezgan daudzus sakarīgus un pareizus teikums... un zinu pati atbildes... un sapratu, ka nav nemaz tik maz tās zināšanas." Arī fokusgrupas dalībnieks Nr.5 atklāj līdzīgas sajūtas: "Bet, piemēram, pēc tā radošā uzdevuma veidošanas, tur bija... nu, varēja dažus vārdus nezināt, tos es vienkārši iemetu internetā, apskatījos un uzzināju, vai atkārtoju. Bet tā - brīva veida uzdevumā - varēju daudz iemācīties un justies drošāk par savām zināšanām." Var secināt, ka skolēnus ļoti motivē uzdevumi, kuru izpildes laikā, viņi apjauš, cik ļoti pieaug viņu zināšanas.

Otra svarīga atziņa, analizējot diskusiju, ka skolēnu motivācija ir lielā mērā atkarīga no aktivitātes praktiskuma. Piemēram, fokusgrupas dalībnieks Nr.2 par metodi: "Reālistiska situācija... Tas ir tāpat, kā... ja tev uz ielas pienāk un pajautā spāniski, tad tas nav pārbaudes darbs, bet lūk – ir jautājums un uzreiz vajag atbildēt." Skolēniem ir būtiski saredzēt valodu lietojumā, to var secināt arī faktā, ka spāņu valodas izvēlis viņi pamato ar tās pielietojumu nākotnes profesionālajā izveidē un ārvalstu piedzīvojumos.

Tomēr intriģējoši šķita arī tas, ka skolēni mācību stundu saistošumu nesaistīja ar lietderīgumu mācību procesā. Kā piemēru var minēt fokusgrupas dalībnieka Nr.2 teikto sarunā par metožu noderīgumu: "Es nezinu, kura no šīm aktivitātēm ir visinteresantākā un ar kuru es visvairāk iemācos." Tas autori rosināja domāt, ka mācības skolēniem varētu šķist saistošas ne vien to praktiskās lietderības dēļ, bet galvenokārt tāpēc, ka tas viņiem sagādā prieku, neatkarīgi no tiešas pielietojuma ikdienā. Secinājums ir tāds, ka ir vērtīgi skolotājam informēt skolēnus, ka arī tas, kas varbūt šķiet ne visai praktisks, bet ir aizraujošs, palīdz apgūt, jo apguves norises pozitīvā emocionālā pieredze veicina skolēnu iekšējo motivāciju un noturīgu interesi, kas ir būtiski faktori efektīvai zināšanu apguvei un ilgtermiņa rezultātiem.

Apkopojot skolēnu viedokļus, var secināt, ka vienlīdz arī skolēnu autonomija, kura ir īstenojama, piemēram, piedāvājot viņiem izvēlēties uzdevumu formātus, piedalīties aktivitātes, kurās novērtēt savu progresu, kā arī uzklaut viņu personīgo viedokli kā tas notiek daudzās augstāk minētajās neformālās izglītības metodēs, var efektīvi veicināt iekšējo pārliecību, un tas, savukārt, pozitīvi ietekmē motivāciju mācīties.

Analīzes noslēgumā kļūst skaidrs, ka izvēlētajās neformālās izglītības metodes, piedāvājot tūlītēju atgriezenisko saiti un praktiskus uzdevumus, kā arī attīstot skolēnu

autonomijas sajūtu, efektīvi veicina 10. klašu skolēnu iekšējo pārliecību un ir uzskatāmas par noturīgas motivācijas stimulējošām.

SECINĀJUMI

1. Valsts izglītības politikas maiņa, kas paredz atteikšanos no krievu valodas kā otrās svešvalodas, ir radījusi nepieciešamību pēc alternatīvām svešvalodām, no kurām spāņu valoda kļūst arvien populārāka Latvijas skolās. Neskatoties uz to, ka palielinās to skolu skaits, kurās tiek piedāvāta spāņu valoda, Latvijā vēl aizvien nav izstrādāts mācību priekšmeta standarts un trūkst kvalitatīvi izstrādātu mācību materiālu. Tas jaunā mācību priekšmeta skolotājiem atstāj plašu rīcības brīvību un nepieciešamību paļauties uz savu iniciatīvu.

2. Analizējot literatūru, secināts, ka mācību apguves motivācijas veicināšanai jauniešiem būtiski ir izvirzīt mācību mērķus ne tikai saistībā ar saturu, bet arī ņemt vērā šī vecuma posma psiholoģiskās attīstības īpatnības. Jauniešiem šajā vecumā strauji attīstās kritiskā domāšana, veidojas emocionālais briedums, pašapziņa un personīgā identitāte. Īpaši svarīgas ir attiecības ar vienaudžiem, kā arī iespēja skolas vidē rīkoties mērķtiecīgi, virzoties uz nākotnes iecerēm. Skolēnu motivāciju ietekmē mācību satura saistība ar ikdienu un tas, cik pievilcīgas un praktiski noderīgas ir skolotāja piedāvātās metodes. Tām jāsniedz skolēniem prieks un gandarījums, kā arī jāveicina autonomija, kompetence un piederības sajūta. Būtiska ir pozitīva vide, atgriezeniskā saite un tūlītējs atalgojums par ieguldīto darbu.

3. Neformālās izglītības metodes no formālās izglītības metodēm galvenokārt atšķiras tāpēc, ka tās ir individualizētākas, praktiskākas, ar specifiskākiem mērķiem un vairāk orientētas uz “mācīšanos caur pieredzi”. Tās ir interaktīvākas, pielāgojamākas un mazāk hierarhiskas, salīdzinot ar formālās izglītības metodēm. Pētījuma laikā tika konstatēts, ka neformālās izglītības metodes kā papildinošas tradicionālās izglītības metodēm tiek integrētas un atzītas par uzskatāmi efektīvām jau vairākās Latvijas skolās. Turklāt, Latvijas izglītības satura reformas “Skola2030” izstrādātās caurviju prasmes, kā arī secinājumi par jauniešu attīstību un skolēnu motivāciju būtiski pārklājas ar neformālās izglītības pamatprincipiem.

4. Salīdzinot trīs līdzīgu jautājumu atbildes divās anketās - pirms un pēc neformālās izglītības metožu regulāras integrēšanas mācību stundās - var secināt, ka tās ir sekmējušas 10. klašu skolēnu motivāciju spāņu valodas apgūvē. Respondentu anketu rezultāti atklāj, ka pēc to ieviešanas, skolēnu vērtējums par spāņu valodas zināšanām ir neapšaubāmi uzlabojies. Ņemot vērā, ka jauniešu vērtējums jeb pašefektivitātes uztvere ir savstarpēji saistīta ar viņu motivāciju, var noprast, ka mācību stundas ar neformālās izglītības metodēm ir stimulējušas viņu mācību motivāciju. Līdzīgi rezultāti manāmi, salīdzinot atbildes uz jautājumu par jauniešu dalību spāņu valodas nodarbībās, jo var konstatēt, ka, jauniešuprāt, laika gaitā tā ir

klususi aktīvāka. Arī skolēnu interese par mācību priekšmetu ir augusi, jo, atskatoties uz kvantitatīvo datu analīzi, ir skaidrs, ka jaunizstrādātās metodes spēj pārvērst mācību apguvi par saistošu pieredzi.

5. Pievēršot uzmanību metožu veidiem, anketu rezultāti norāda uz to, ka, skolēnuprāt, visnoderīgākais mācību apguves rīks ir interaktīvā spēle *Kahoot!* Tā tika raksturota, kā zināšanu nostiprinoša un aizraujoša metode, kas palīdz mācīties no kļūdām un veicina veselīgu konkurenci. Savukārt, fokusgrupas diskusijā tika noskaidrots, ka šai metodei tomēr ir arī trūkumi, proti, ka, lai gan tā veicina interesi un padara nodarbības jautrākas, tā tiek saistīta ar tikai virspusēju zināšanu apguvi.

6. Otrajā vieta pēc anketas rezultātiem ierindojās grupu darbs. Arī fokusgrupas diskusijas dati liecina, ka tas ir nozīmīgs elements skolēnu motivācijas celšanai; tas sekmē saliedēšanos un no tās izrietošu pozitīvu atmosfēru. Papildus tam, skolēni mācās viens no otra, novērtē iespēju dalīties savās zināšanās ar klasesbiedriem, kā arī atzīst, ka tas mazina psiholoģisko slodzi.

7. Empīriskie dati pierāda, ka kultūras aspektu iekļaušana, kas ir vēl viena neformālās izglītības sastāvdaļa, palielina skolēnu motivāciju, jo viņu paustie viedokļi apliecina, ka tas ne tikai padara mācību procesu interesantāku, bet arī stiprina skolēnu personisko saikni ar valodu. Spāņu valodas apguve tiek padarīta jēgpilnāka un saistīta ar reālo dzīvi, ko var pamatot ar to, ka fokusgrupas respondenti spāņu valodu izvēlējušies mācīties, lai tā kalpotu nākotnes profesijās un studijās.

8. Skolēnu viedokļi liecina, ka neformālās izglītības metodes motivē, jo tās veicina iekšēju pārlicību un piedāvā praktisku, ikdienā un nākotnē izmantojamu pieeju mācībām. Pēc respondentu pieredzes stāstiem var spriest, ka šīs metodes nodrošina nepieciešamo atgriezenisko saiti, ir tuvākas reālajai dzīvei un elastīgākas par tradicionālajām, sniedzot autonomijas sajūtu. Skolēni novērtē to praktisko pielietojumu gan šodien, gan nākotnē, piemēram, strādājot vai dzīvojot spāniski runājošā vidē, vai satiekoties ar spāņiem Latvijā.

9. Lai gan kopumā pētījuma empīriskā analīze liecina, ka neformālās izglītības metožu izmantošana spāņu valodas apgūvē pozitīvi ietekmē skolēnu motivāciju, šo ietekmi veido daudzveidīgs faktoru kopums. Daļa respondentu konkrētās aktivitātēs saskata arī trūkumus. Tādēļ, lai efektīvi daudzveidotu mācību metodes, jāņem vērā skolēnu dažādās intereses un vajadzības, neatkarīgi no kopējās jauniešu psiholoģijas un motivācijas tendencēm. Turklāt, lai padarītu metodes vēl pievilcīgākas un efektīvākas, aktivitāšu instrukcijām jābūt skaidrām, un jāparedz laiks kvalitatīvai atgriezeniskajai saitei pēc to īstenošanas.

PRIEKŠLIKUMI

1. Latvijā būtu jāizstrādā spāņu valodas kā otrās svešvalodas mācību priekšmeta standarts, tam atbilstoša mācību priekšmeta programma un mācību materiāli.

2. Mācību gada sākumā ieteicams atvēlēt laiku, lai pedagogi veiktu skolēnu interešu aptauju. Iegūtā informācija ļautu papildināt mācību grāmatā piedāvāto saturu ar uzdevumiem, kas labāk atbilst konkrētās skolēnu grupas interesēm.

3. Skolotājiem būtu jāpievērš pastiprināta uzmanība uzdevumu norādījumu precīzai izskaidrošanai, lai nodrošinātu skolēnu izpratni par veicamajiem darbiem. Tas ne tikai uzlabotu mācību rezultātus, bet arī veicinātu skolēnu gandarījuma sajūtu un iekšējo motivāciju.

4. Ja mācību stundās tiek integrētas neformālās izglītības metodes, būtu lietderīgi tām paredzēt bloku stundu. Tas ļautu atkārtot mācību saturu, kas paredzēts izmantot metodes pielietojumā, pilnvērtīgi īstenot izvēlēto metodi un nodrošināt laiku pārrunām par atgriezenisko saiti.

5. Tā kā skolēni augsti novērtē iespēju izvēlēties uzdevuma izpildes formu, tādējādi vairojot motivējošos autonomijas un kompetences sajūtu, mācību grāmatu izdevniecībām būtu ieteicams katras tēmas noslēgumā iekļaut papildu radošu uzdevumu ar vairākiem izpildes variantiem un skaidriem vērtēšanas kritērijiem katram no tiem.

6. Ņemot vērā, ka skolēni norādīja uz spāņu valodas praktisko pielietojumu arī Latvijā, skolotājiem ieteicams sniegt plašāku informāciju par iespējām, kādas Latvijā paveras pēc šīs valodas apguves (piemēram, studiju, darba, tūrisma un kultūras jomā).

PATEICĪBAS

1. Pirmām kārtām vēlos izteikt sirsnīgu pateicību diplomdarba vadītājai Mg. paed. Annai Sidorovai par informatīvajiem semināriem un noderīgajiem komentāriem diplomdarba izstrādes laikā. Jo īpaši pateicos par regulāro uzmundrinājumu, iedvesmojošo smaidu un ticību maniem spēkiem.

2. Vislielākais paldies arī Talsu Valsts ģimnāzijas angļu valodas skolotājai un manai prakses mentorei Sandrai Salcevičai par ieteikumiem, kā uzlabot gan ikdienas darbu skolā, gan diplomdarba izstrādes procesu.

3. Liels paldies arī pārējiem Talsu Valsts ģimnāzijas kolēģiem par sapratni brīžos, kad bija nepieciešams atbalsts un par vērtīgiem padomiem.

4. Īpašu pateicību izsaku Talsu Valsts ģimnāzijas direktoram Gundaram Sebrim par mācību atvaļinājuma piešķiršanu, kā arī par laba vēlējumiem diplomdarba tapšanas laikā.

5. Sirsnīgs paldies Talsu Valsts ģimnāzijas 10.a, 10.b un 10.c klašu skolēniem par anketu aizpildīšanu un dalību fokusa grupas intervijā.

6. Pateicos arī studiju programmas “Mācītspēks” kuratorei Maijai Levāvei par psiholoģisko atbalstu visa mācību gada garumā.

7. Liels paldies visiem Latvijas Universitātes pasniedzējiem – gan tiem, kuri mani mācīja un iedvesmoja šī mācību gada pirmajā un otrajā semestrī, gan tiem, kuri ielika pamatus pētnieciskajam darbam, kad studēju Kultūras un sociālās antropoloģijas akadēmiskajā bakalaura programmā.

8. No visas sirds vēlos pateikties saviem studiju biedriem par kopā būšanu, nepārtraukto savstarpējo iedrošināšanu un nenovērtējami atbalstošo un pozitīvo līdzīgi domājošo kompāniju.

10. Liels paldies manam mīļotajam partnerim par emocionālo un praktisko atbalstu sadzīvē, par skubināšanu rakstīšanas pauzēs doties izbraucienos ar riteni, kas uzlaboja gan manu psiholoģisko, gan fizisko labsajūtu un izturību.

11. No sirds pateicos arī mammai par viņas rūpēm un konsultācijām latviešu valodas jautājumos, kā arī visai pārējai ģimenei un draugiem par pozitīvu enerģiju, kas bija nepieciešama visa procesa laikā.

IZMANTOTĀ LITERATŪRA UN AVOTI

1. Academia Lab. (n.d.). *Annex: languages on the internet*. Pieejams: <https://academia-lab.com/encyclopedia/annex-languages-on-the-internet/>
2. AhaSlides. (n.d.). *Two truths and a lie: Icebreaker game*. AhaSlides. Pieejams: <https://ahaslides.com/lv/blog/two-truths-and-a-lie/>
3. Albrehta, D. (2001). *Didaktika*. Rīga: RaKa.
4. Álvarez Mennuto, A. (2011). *Objetos valiosos en la clase de ELE*. Mánchester: Instituto Cervantes de Mánchester.
5. Aoumeur, H. (2017). The impact of class size on teaching and learning English as a foreign language. *Turkish Online Journal of Educational Technology – TOJET*, 16 (1), 130–137. Pieejams: <https://www.tojet.net/articles/v16i1/16114.pdf>
6. Balga, L. (2007). *Skolas vadības komandas un jauniešu sadarbība neformālās izglītības aktivitāšu nodrošināšanā*. (Maģistra darbs, Latvijas Universitāte). Pieejams: <https://dspace.lu.lv/dspace/handle/7/10670>
7. Bāliņa, R., Ēdelmane, I. (2006). *Latviešu valodas vārdnīca 30000 pamatvārdu un to skaidrojumu*. Rīga: Avots.
8. Birzniece, A., & Vanaga, I. (2018). *Neformālās izglītības metožu krājums: Mācīšanās darbībā*. DROP-IN projekts. Pieejams: <https://drop-in.eu/results/>
9. Bolen, J. (n.d.). *Hot potato ESL speaking game for kids*. Pieejams: <https://eslspeaking.org/hot-potato-esl-speaking-game-for-kids/>
10. Brebera, S., & Hlouskova, A. (2012). *Searching for bridges between formal and informal language education*. ERIC. <https://files.eric.ed.gov/fulltext/ED542829.pdf>
11. Bunka, I. (2014). *Diferentes métodos de la enseñanza de ele para principiantes: una propuesta didáctica y su análisis contrastivo*. (Bakalaura darbs, Latvijas Universitāte). Pieejams: <https://dspace.lu.lv/dspace/handle/7/16532>

12. Damberga, A. (2024, 6. septembrī). Dzīvē visam jābūt līdzsvarā. *Talsu Vēstis* (laikraksts), Nr. 71, 3.lpp.
13. Darebin VCE Languages Centre. (n.d.). *10 reasons why you should learn and speak Spanish*. DVLC. Pieejams: <https://www.dvlc.org.au/10-reasons-why-you-should-learn-and-speak-spanish/>
14. Daugavpils Draudzīgā aicinājuma vidusskola. (n.d.). *Neformālā izglītība*. Pieejams: <https://ddavsk.lv/neformala-izglitiba/>
15. Deci, E. L., Ryan, R. M. (1985). *Intrinsic motivation and self-determination in human behavior*. Springer Science & Business Media.
16. Dewaele, J. M. & Macintyre, P. D. (2014). The two faces of Janus? Anxiety and enjoyment in the foreign language classroom. *Studies in Second Language Learning and Teaching*, 4, 237-274.
17. Erikson, E. H. (1950). *Childhood and society*. W. W. Norton & Company.
18. Falasi, M. (2024). Innovative pedagogies: A comparative analysis of traditional and modern teaching methods. *Academy of Educational Leadership Journal*, 28 (S1), 1-2.
19. Fernández Vítóres, D. (2014). *Spanish in the United Nations System*. Instituto Cervantes at Harvard University, Observatorio. Pieejams: https://cervantesobservatorio.fas.harvard.edu/sites/default/files/004_informes_dfv_spanish_un_system.pdf
20. Fordham, P. E. (1993). *Informal, non-formal and formal education programs in YMCA George Williams College ICE301 Lifelong Learning Unit 2* (6–10). London: YMCA George Williams College.
21. Gardner, H. (1993). *Inteligencias múltiples. La teoría en la práctica*. Barcelona: Paidós

22. Gardner, R. C., & Lambert, W. E. (1959). *Motivational variables in second-language acquisition*. *Canadian Journal of Psychology*, 13(4), 266–272. Pieejams: <https://doi.org/10.1037/h0083787>
23. Goethe-Institut Latvija. (n.d.). *Latvija atzīst Gētes institūta kvalifikācijas programmu*. Pieejams: <https://www.goethe.de/ins/lv/lv/spr/eng/mdd/adl.html>
24. Gulbenes novada pašvaldība. (2019). *Neformālās izglītības metodes kā mācīšanās rīks skolās*. Pieejams: <https://www.gulbene.lv/lv/jaunums/neformalas-izglitibas-metodes-ka-macisanas-riks-skolas>
25. Instituto Cervantes. (2022). *El español: una lengua viva. Informe 2022*. Pieejams: http://cvc.cervantes.es/lengua/anuario/anuario_22/informes_ic/p01.htm
26. Izglītības likums. (2001). Latvijas Republikas likums. Rīga: Latvijas Vēstnesis. Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/50759>
27. Ministru kabinets. (2018). *Noteikumi par valsts pamatizglītības standartu un pamatizglītības programmu paraugiem*. (MK noteikumi Nr. 747). Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/303768>
28. Ministru kabinets (2023). Grozījums Ministru kabineta 2023. gada 20. aprīļa rīkojumā Nr. 200 “Par valdības rīcības plānu/deklarācijas par Artūra Krišjāņa Kariņa vadīta Ministru kabineta iecerēto darbību īstenošanu”. Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/342055-grozijums-ministru-kabineta-2023-gada-20-aprila-rikojuma-nr-200-par-valdibas-ricibas-planu-deklaracijas-par-artura-krisjana-karina-vadita-ministru-kabineta-iecereto-darbibu-istenosanai>
29. Jaunatnes starptautisko programmu aģentūra. (2009). *Neformālās izglītības metodes*. Pieejams: https://jaunatne.gov.lv/wp-content/uploads/2020/07/neformalas_izglitibas_metodes.pdf
30. Kalvāns, Ē. (2019). *Attīstības psiholoģija*. Rēzeknes Tehnoloģiju akadēmija.

31. Keivomege, A. (2013). *La enseñanza de la competencia sociocultural a aprendices de ELE (A1-A2) en Letonia*. (Maģistra darbs, Latvijas Universitāte). Pieejams:
<https://dspace.lu.lv/dspace/handle/7/26069?locale-attribute=ru>
32. Keivomege, A. (2013). *Sociālkultūras kompetences mācīšana spāņu valodas kā otrās svešvalodas studentiem Latvijā A1 un A2 līmenī*. (Maģistra darbs, Latvijas Universitāte).
Pieejams: <https://dspace.lu.lv/dspace/handle/7/26069>
33. Krashen, S. D. (1989). *Language Acquisition and Language Education*. New York: Prentice Hall International, 146.
34. Laiveniece, D. (2003). *Valodas mācības pusaudzīm*. Izdevniecība RaKa.
35. Latvijas Datu valsts inspekcija. (2024). *Vadlīnijas par aptauju izmantošanu personas datu vākšanā*. Datu valsts inspekcija. Pieejams:
<https://www.dataguidance.com/news/latvia-dvi-publishes-guide-use-surveys-collecting>
36. Latvijas Izglītības aģentūra. (2021). *Neformālās izglītības vadlīnijas*.
37. Latvijas Jaunatnes padome. (2013). *Redzi citādāk!*. Jaunatnes starptautisko programmu aģentūra.
38. Valsts kanceleja. (2024). Anotācija par grozījumiem Ministru kabineta 2018. gada 27. novembra noteikumos Nr. 747 "Noteikumi par valsts pamatizglītības standartu un pamatizglītības programmu paraugiem". Pieejams:
<https://tapportals.mk.gov.lv/annotation/3f54c719-229a-48fd-b6a3-d8de273f460a>
39. Latvijas Universitāte. (2025, 14. martā). *Spāņu valodas apguve Latvijā: pētījumi, problēmas, izaicinājumi* (konference). Rīga, Latvija.
40. Lee, T.-Y., Ho, Y.-C., & Chen, C.-H. (2023). Integrating intercultural communicative competence into an online EFL classroom: An empirical study of a secondary school in Thailand. *SN Social Sciences*. Pieejams:
<https://sfl.education.springeropen.com/articles/10.1186/s40862-022-00174-1>

41. Liepa, D. (2011). *Svešvalodas apguves komponentu integrācija studiju procesā*. (Promocijas darbs, Latvijas Universitāte). Pieejams:
<https://dspace.lu.lv/dspace/handle/7/4677>
42. Liu, G., Zhang, Y., & Zhang, R. (2023). Examining the relationships among motivation, informal digital learning of English, and foreign language enjoyment: An explanatory mixed-method study. *ReCALL*, 36(1), 72–88.
43. Lompscher, J. (1999). Motivation and Activity. *European Journal of Psychology of Education*, 14 (1), 11-12.
44. LSM. (2024, 23. aprīlī). *Vēsturiskā lēmums: Latvijas skolās no 2026./2027. mācību gada jāsāk atteikties no krievu valodas kā otras svešvalodas* (televīzijas raidījums). Pieejams:
https://www.lsm.lv/raksts/zinas/latvija/23.04.2024-vesturisks-lemums-latvijas-skolas-no-20262027-macibu-gada-jasak-atteikties-no-krievu-valodas-ka-otras-svesvalodas.a551480/?utm_source=chatgpt.com
45. LSM. (2024, 9. aprīlī). *Aptauja: Skolas krievu valodas vietā varētu piedāvāt apgūt vācu, franču un spāņu valodu*. *Latvijas sabiedriskie mediji*. Pieejams:
[https://www.lsm.lv/raksts/zinas/latvija/09.04.2024-aptauja-skolas-krievu-valodas-vieta-varetu-piedavat-apgut-vacu-francu-un-spanu-valodu.a549797/:contentReference\[oaicite:12\]{index=12}](https://www.lsm.lv/raksts/zinas/latvija/09.04.2024-aptauja-skolas-krievu-valodas-vieta-varetu-piedavat-apgut-vacu-francu-un-spanu-valodu.a549797/:contentReference[oaicite:12]{index=12})
46. LSM. (2025, 20. janvārī). *Программа «Кейс». Чем заменить русский в школах?* (televīzijas raidījums). Pieejams:
<https://lsm.lv/raidijumshttps://rus.lsm.lv/statja/novosti/analitika/26.01.2025-video-programma-keis-cem-zamenit-russkii-v-skolax.a585219>
47. Majore, L. (2016). *Spāņu valodas prasmes veidošanās desmitās klases skolēniem*. (Diplomdarbs, Rīgas Pedagoģijas un izglītības vadības akadēmija).

48. Martín Martín, José M. (2000). *La lengua materna en el aprendizaje de una segunda lengua*. Sevilla: Universidad de Sevilla.
49. Maslow, A. H. (1943). A theory of human motivation. *Psychological Review*, 50 (4), 370–396.
50. McDaniel, T. R. (1985). The ten commandments of motivation. *The Clearing House*, 59 (1), 19-22.
51. Méndez López, M. G. (2016). Las emociones en el aprendizaje de una lengua extranjera: su impacto en la motivación. *Revista Internacional de Lenguas Extranjeras / International Journal of Foreign Languages*, 5, 27-46.
52. Metodes.lv. (n.d.). *Vairogi (ziedlapiņas)*. Metodes.lv. Pieejams: <https://metodes.lv/vairogi-ziedlapinas/>
53. Mihailova, J. (2023). *Interaktīvs rīks “Kahoot!” skolēnu zināšanu aktivizēšanai angļu valodas stundās 10. klasei*. Maģistra darbs, Latvijas Universitāte. Pieejams: <https://dspace.lu.lv/dspace/handle/7/64111>
54. Ministru kabinets. (2023). Grozījums Ministru kabineta 2023. gada 20. aprīļa rīkojumā Nr. 200 “Par valdības rīcības plānu/deklarācijas par Artūra Krišjāņa Kariņa vadīta Ministru kabineta iecerēto darbību īstenošanu”. Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/342055-grozijums-ministru-kabineta-2023-gada-20-aprila-rikojuma-nr-200-par-valdibas-ricibas-planu-deklaracijas-par-artura-krisjana-karina-vadita-ministru-kabineta-iecereto-darbibu-istenosanai>
55. Ministru kabinets. (2024). Grozījumi Ministru kabineta 2018. gada 27. novembra noteikumos Nr. 747 "Noteikumi par valsts pamatizglītības standartu un pamatizglītības programmu paraugiem" (Noteikumi Nr. 259). Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/50759LIKUMI.LV+4>

56. Montenegro-Rueda, M., Fernández-Cerero, J., Mena-Guacas, A. F., & Reyes-Rebollo, M. M. (2023). Impact of gamified teaching on university student learning. *Education Sciences, 13*(5), 470. Pieejams: <https://doi.org/10.3390/educsci13050470>
57. Oliveras Vilaseca, À. (2000). *Hacia la competencia intercultural en el aprendizaje de una lengua extranjera: Estudio del choque cultural y los malentendidos*. Madrid: Edinumen.
58. Ostrovska, K. (2021). *Sociālpedagoģiskā darbība Līvberzes pamatskolas 6. un 7. klasēs mobinga mazināšanā, izmantojot neformālās izglītības metodes*. (Diplomdarbs, Latvijas Universitāte). Pieejams: <https://dspace.lu.lv/dspace/handle/7/53764>
59. Pjatecka, A. (2018). *Veidi un paņēmieni skolēnu motivācijas veicināšanai angļu sarunvalodas apguvei 9. klasē*. (Bakalaura darbs, Latvijas Universitāte). Pieejams: https://dspace.lu.lv/dspace/handle/7/38079?utm_source=chatgpt.com
60. Pūtele, A. (2015). *Kultūras aspekts spāņu valodas kā svešvalodas apgušanas-pasniegšanas procesā*. Bakalaura darbs, Latvijas Universitāte. Pieejams: <https://dspace.lu.lv/dspace/handle/7/28951>
61. Sachdeva, S., Tamrakar, K. A., Eram, P., Kapoor, P., & Gupta, D. (2024). Focus group discussion: An emerging qualitative tool for educational research. *International Journal of Research and Review, 11*(9), 302–308. Pieejams: <https://doi.org/10.52403/ijrr.20240932ijrrjournal.com+2>
62. Sebre, S., & Multuze, A. (2022). *Attīstības psiholoģija. Cilvēka attīstība visas dzīves garumā*. Zvaigzne ABC.
63. Skola 2030a. (n.d.). *Redzējums par skolēnu*. Skola2030. Pieejams: <https://www.skola2030.lv/lv/macibu-saturs/merki-skolenam/redzejums-par-skolenu>
64. Skola 2030b. (n.d.). *Caurviju prasmes*. Skola2030. Pieejams: <https://www.skola2030.lv/lv/macibu-saturs/merki-skolenam/caurviju-prasmes>

65. Skrastiņa, S. (2022). *Neformālo izglītības metožu izmantošana sociāli emocionālās mācīšanās prasmju pilnveidei sociālo zinību stundās 7. klasēm*. (Diplomdarbs, Latvijas Universitāte). Pieejams: <https://dspace.lu.lv/dspace/handle/7/60801>
66. Svence, G. (2020). *Psiholoģija jaunajam skolotājam*. LU Akadēmiskais apgāds.
67. Talsu Valsts ģimnāzija. (2024). *Skolēnu pašvērtējuma Edurio aptaujas analīze*.
68. Tyshkevich, A. (2022). *Svešvalodas prasmju apguve formālajā un neformālajā izglītībā pamatskolas skolēnu vērtējumā*. (Maģistra darbs, Latvijas Universitāte). Pieejams: <https://dspace.lu.lv/dspace/handle/7/60728>
69. UNESCO. (2021). *Languages and multilingualism: UNESCO's approach to preserving linguistic diversity and promoting language learning*. Pieejams: <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000370171>
70. University of Central Florida. (n.d.). *The Power Flower: An Inclusion and Diversity Activity*. UCF TopR. Pieejams: <https://topr.online.ucf.edu/the-power-flower-an-inclusion-and-diversity-activity/>.
71. Valsts izglītības satura centrs. (2018). *Vecākiem: Informatīvs materiāls par bērna attīstību*. VISC Speciālās izglītības nodaļa. Pieejams: https://visc.gov.lv/sites/default/files/media_file/vecakiem_par_berna_attistibu.pdf
72. Valsts izglītības satura centrs. (n.d.). *Standarti un vadlīnijas*. Pieejams: <https://www.visc.gov.lv/lv/standarti-un-vadlinijas>
73. Zaļaiskalne, A. (2023). *Vadlīnijas neformālās izglītības programmu izstrādei*. Sagatavots Erasmus+ programmas projekta “Nacionālie koordinatori Eiropas programmas īstenošanai pieaugušo izglītībā” ietvaros (projekta Nr. 10105130-NCLV-ERASMUS-EDU-2021-AL-AGENDA-IBA).

PIELIKUMI

1. skolēnu aptauja par spāņu valodas apguvi un skolēnu hobijiem

Aptauja par spāņu valodas apguvi un Taviem hobijiem.

Labdien,
lūdzu sniegt atbildes uz sekojošiem
jautājumiem.
Atbildes ir anonīmas un tiks izmantotas tikai
diplomdarba pētījumam. Paldies!

sabinetalsi@gmail.com [Switch accounts](#)

Not shared

1. Kā Tu vērtē savas spāņu valodas zināšanas? Atzīmē vienu.

- Ļoti vājas
- Vājas
- Vidējas
- Labas
- Ļoti labas

2. Kā Tu vērtē savu dalību mācību apguves procesā? Atzīmē vienu.

- Ļoti vāja
- Vāja
- Vidēja
- Laba
- Ļoti laba

3. Vai spāņu valodas nodarbības Tev šķiet interesantas? Atzīmē vienu.

- Pilnīgi neinteresantas
- Diezgan neinteresantas
- Vidēji interesantas
- Pārsvarā interesantas
- Ļoti interesantas

4. Kādas metodes (aktivitātes, uzdevumi, spēles) uzskati par noderīgākajām svešvalodas (arī angļu, krievu, vācu) apgūvē? Vari atzīmēt vairākus variantus.

- Viktorīnas
- Kahoot un citas interaktīvās spēles ar telefonu
- Grupu darbs
- Saliedējošas spēles
- Lomu spēles
- Apzinātības spēles
- Uzmundrinošas dinamiskās aktivitātes
- Video veidošana
- "Instagram post" radīšana
- Bingo
- Prezentācijas veidošana un prezentēšana
- Other:

5. Kādām būtu jābūt aktivitātēm, lai tās Tevi motivētu apgūt svešvalodu. Vari atzīmēt vairākus variantus.

- Dinamiskām un uzmundrinošām
- Klusas un mierīgas vides ietverošām
- Saliedējošām – sadarbībā ar klasesbiedriem
- Nodarbēm, kuras veicamas individuāli
- Radošām un ļaujošām izpaust sevi (zīmēšana, kolāžu veidošana, dzejas rakstīšana,..)
- Digitāli radošām (ar telefonu un datoru veidot prezentācijas, video, Instagarmas saturu,..)
- Praktiskām – lai var izmantot reālās dzīves situācijās
- Spēles veida / jautrām
- Other:

6. Kur Tu varētu spāņu valodu izmantot nākotnē? Vari atzīmēt vairākus variantus.

- Nekā neplānoju izmantot
- Ceļojot uz Spāniju, tās salām vai Latīņameriku
- Erasmus projektos
- Studējot ārzemēs
- Skatoties filmas, seriālus vai pamācošus video spāņu valodā
- Klausoties mūziku un saprotot tekstus
- Komunicējot ar ārzemju draugiem
- Dzīvojot kādā citā valstī
- Mācot spāņu valodu citiem
- Vēl nezinu tieši kur un kā, bet zinu, ka noderēs
- Other:

7. Kādi ir Tavi šī brīža hobiji un brīvā laika aktivitātes?

Your answer

8. Raksturo kādu aktivitāti, kura Tev ir palikusi prātā, apgūstot svešvalodas tēmu "Man patīk + brīvā laika aktivitātes" (Angliski "I like + free time activities", vāciski "Ich mag es + Freizeitaktivitäten", krieviski "Мне нравится + Активности в свободное время").

Your answer

Skolēnu atbildes uz 1. anketas jautājumu „Kādi ir Tavu šī brīža hobiji un iecienītākās brīvā laika aktivitātes?”

7. Kādi ir Tavi šī brīža hobiji un brīvā laika aktivitātes?

40 responses

Sports, māksla, videospēļu spēlēšana,

Zīmēšana, gleznošana, patīk skatīties filmas un pēctam rakstīt esejas vai veikt analīzi, iet uz mežu, pavadīt laiku ar draugiem, iet uz kafējnīcām un atpūsties

Jāšana un zīmēšana

klausīties mūziku, skatīties filmas un serialus

Es spēlēju hokeju, brīvajā laikā es labprāt radoši izpaužos – tamborējot, adod, zīmējot.

skatīties filmas un pavadīt laiku ar draugiem

Videospēles, Galda spēles, Sports,

Trennēties

Skrituļslidošana, gleznošana, dejošana, gulēšana, iešana ārā ar draugu

Est gatavošana un muzikas klausīšana

Spēlēju florbolu

Svaru zāle, cīņu mākslas, grāmatu lasīšana, mūzikas spēlēšana un klausīšanās, D&D, rokdarbi un zīmēšana

Sports

Sports(florbols) filmu skatīšanās

Hokeja spēlēšana, zīmēšana, grāmatu lasīšana

Šobrīd es brīvajā laikā mācos franču valodu, zīmēju un gleznoju, eju slidot, mācos braukt ar skeitbordu,

Grāmatu lasīšana, skriešana, mūzikas klausīšanās, māksla

zirgu jāšana, gulēšana

Iešana ārā

Spēlēju un trenējos futbolu, esmu vārtsargs amatieru hokejā, mašīnas, videospēles un celošana

Basketbols, videospēles, glezniecība, laiks ar draugiem

Satīties ar draugiem

Hokejs, basketbols, futbols, mūzikas klausīšanās

Mani šī brīža hobiji ir iet un nodarboties treniņzāle, spēlēt datorspēles, zāģēt un skaldīt malku, klausīties mūziku

sportošana, ēst gatavošana, mūzikas klausīšanās, seriāla skatīšanās

pavadu laiku ar ģimeni, skatos filmas

Sports

Zīmēšana, skriešana, mūzikas instrumentu spēlēšana, ceļošana, rakstīšana

florbols, videospēles, sports

Lasu grāmatas, skatos seriālus, stādu puķes

Mūzikas instrumentu spēlēšana, volejbols, videospēles roblox, mūzikas klausīšanās

Skatīties filmas/seriālus, klausīties mūziku, lasīt, skriet, spēlet videospēles

sportošana, ēst gatavošana, mūzikas klausīšanās, seriāla skatīšanās

pavadu laiku ar ģimeni, skatos filmas

Sports

Zīmēšana, skriešana, mūzikas instrumentu spēlēšana, ceļošana, rakstīšana

florbols, videospēles, sports

Lasu grāmatas, skatos seriālus, stādu puķes

Mūzikas instrumentu spēlēšana, volejbols, videospēles roblox, mūzikas klausīšanās

Skatīties filmas/seriālus, klausīties mūziku, lasīt, skriet, spēlet videospēles

2. skolēnu aptauja par interaktīvajām metodēm spāņu valodas nodarbībās

Aptauja par interaktīvajām metodēm spāņu valodas nodarbībās.

Anketu aizpildīšana ir brīvprātīga, dati ir anonīmi. Aizpildot anketu, persona piekrīt dalībai pētījumā. Liels paldies par atsaucību!

Vai spāņu valodas nodarbības, kurās tika integrētas neformālās izglītības metodes, Tev šķita interesantas un motivējošas spāņu valodas apguvei?

- Pilnīgi neinteresantas un nemotivējošas
- Diezgan neinteresantas un nemotivējošas
- Vidēji interesantas un motivējošas
- Diezgan interesantas un motivējošas
- Ļoti interesantas un motivējošas
- Other:

Kā Tu tagad vērtē savas spāņu valodas zināšanas? Vai tās ir uzlabojušās pēc dalības šajās aktivitātēs?

- Vājas, nav mainījušās
- Vidējas, nav mainījušās
- Labas, nav mainījušās
- Ļoti labas, nav mainījušās
- Vidējas, jo iepriekš savas spāņu valodas zināšanas vērtēju kā vājas
- Labas, jo iepriekš savas spāņu valodas zināšanas vērtēju kā vidējas
- Ļoti labas, jo iepriekš savas spāņu valodas zināšanas vērtēju kā labas
- Other:

Kura(s) aktivitāte(s) Tev šķita visnoderīgākā(s) spāņu valodas apguvē un savas motivācijā viecināšanā šo švešvalodu apgūt? Kāpēc?

Your answer

Kā Tu vērtē savu dalību šo aktivitāšu īstenošanā?

- Ļoti vāja
- Vāja
- Vidēja
- Laba
- Ļoti laba
- Other:

4. pielikums

Digitāla rīka *Taggette* kodu bloki ar skolēnu atbildēm par visnoderīgākajām metodēm motivācijas veicināšanai spāņu valodas apgūvē pēc sešu neformālās izglītības metožu integrēšanas mācību stundās.

Highlights		
Create a tag	See all highlights	↕
brokolis	14	Edit
divas patiesības	3	Edit
kahoot	15	Edit
radošais	13	Edit
viktorina	3	Edit
ziedlapas	2	Edit

5. pielikums

Metodes „Divas patiesības, vieni meli” skolēnu rakstiskās daļas tabula

Nombre	Verdad	Verdad

7. pielikums

Metodes "Kahoot!" uzdevumu piemērs

<p>A ___ me ___ leer libros.</p> <p>▲ □</p> <p>◆ ■</p>	<p>¿___ ___ los gatos a ti?</p> <p>▲ □</p> <p>◆ ■</p>
<p>A Rosa y a Sara ___ ___ ir de compras en el centro comercial.</p> <p>▲ □</p> <p>◆ ■</p>	<p>A Jorge y a ___ os gusta comer los sándwiches.</p> <p>▲ □</p> <p>◆ ■</p>
<p>A Diego y a Dora ___ ___ aprender el español.</p> <p>▲ □</p> <p>◆ ■</p>	<p>___ ___ las naranjas a Paula.</p> <p>▲ □</p> <p>◆ ■</p>

Metodes "Viktorīna" jautājumu piemēri

5. lapa - P.. ^ v

¿Cuál es el deporte más popular entre los jóvenes en España?

- A) Hockey
- B) Baloncesto
- C) Fútbol
- D) Tenis

6. lapa - P.. ^ v

¿Cuál es la actividad digital más popular entre los jóvenes en España?

- A) Leer PDFs
- B) Ir de compras en internet
- C) Jugar a videojuegos
- D) Resolver crucigramas

7. lapa - P.. ^ v

¿Cuál es una de las actividades de ocio más populares entre los jóvenes españoles?

- A) Jugar al baloncesto
- B) Jugar con videojuegos
- C) Ver las noticias
- D) Montar a caballo
- E) Salir con amigos y hacer fiesta

Metodes “Karstais kartupelis” jautājumi

- Kura bija pirmā tēma, ko mācījāties septembrī?
- Pasaki kādu teikumu (piemēram, kāda ir sasveicināšanās frāze vai kā pateikt, kā tevi sauc).
- Nosauc 5 valstis spāņu valodā.
- Nosauc 5 nacionalitātes spāņu valodā.
- Kā var pateikt: “Es esmu latvietis/latviete”?
- Kā atbildēt uz jautājumu: “¿De dónde eres?”
- Kā spāņu valodā izrunā simbolu “@”?
- Kuru burtu spāņu valodā raksta, bet nekad neizrunā?
- Noskaiti no 10 līdz 30.
- Pasaki vienu tipisku vārdu vai uzvārdu no spāņu valodā runājošām zemēm.
- Cik valstīs runā spāniski? Kurās?
- Kā var pateikt: “Man ir 16 gadi”?
- Vārdi **es** un **son** nozīmē “ir”. Kāda ir to atšķirība?
- Cik artikulu ir spāņu valodā?
- Kā spāniski saka: “Man ir divi brālēni un trīs māsīcas”?
- Nosauc spāņu valodā vietniekvārdus: “es”, “tu”, “viņš”, “viņa”.
- Kā spāniski saka: “Man ir zilās acis”?
- Kā spāniski saka: “Viņai ir īsi mati”?
- Ko nozīmē: “*las camisas hawaianas*”?
- Nosauc kādu brīvā laika aktivitāti, ko var darīt mājās.
- Nosauc kādu brīvā laika aktivitāti, ko var darīt ārā.
- Atbildi uz jautājumu: “¿Cuáles son tus hobbies?”

Fokusgrupas diskusijas transkripcija

2025. gada 8. maijs, 10:55

Moderatore: (0:01) ¡*Hola!* Sāksim ierakstu un pirmais jautājums, kurš no jums var pastāstīt vai vairāki? (0:09) Kāpēc jūs izvēlējāties mācīties spāņu valodu? (0:14)

Fokusgrupas dalībnieks Nr.2 Labi, es varu iesākt... (0:17) Tāpēc, ka es jau māku krieva valodu un vācu valodu nepaņēmu, jo spāņu valoda bija tāda laba opcija. (0:27) Tālāk profesionālajā dzīvē man aizdomas, ka spāņu valoda palīdzēs apgūt citas radniecīgas valodas.

Moderatore: (0:35) Labi, vēl kāds? (0:41)

Fokusgrupas dalībnieks Nr.3: Mani spāņu valoda iepriekš jau piesaistīja. (0:44) Es pat mājās mazliet mācījos pamatus. (0:47) Man patīk, kā viņa skan. Un ir labāka nekā krievu aloda, tāpēc es izvēlējos mācīties kaut ko jaunu. (0:54) Kā arī es esmu dzirdējusi, ka šī ir dota izplatīta valoda, (0:58) un es vēlos saistīt nākotni ar uzņēmēju darbību vai kaut ko tādu, (1:03) un manuprāt varētu noderēt. (1:05)

Moderatore: Vēl kāds grib atbildēt uz šo jautājumu? (1:09) Tad iesim uz priekšu. (1:12) Kur plānojat izmantot spāņu valodas prasmes nākotnē? (1:16) Anketā jau nedaudz aprakstījāt, tagad jūs varat detalizētāk pastāstīt.

Fokusgrupas dalībnieks Nr.5. (1:20) Es gan jau domāju, ka es varētu diezgan izmantot spāņu valoda nākotnē, (1:25) ja es vēlētos studēt ārzemēs. (1:27) Tāpēc es varētu izmantot spāņu valodu ārzemēs, (1:29) piemēram, Rietumeiropā vai centrālajā Eiropā. (1:32) Angļu valoda ir ļoti izplatīta, (1:34) bet tajā pašā laikā arī spāņu valoda ir baigi izplatīta tajās valstīs, (1:37) kur nerunā angļu valoda. (1:39) Spāņu valoda varētu būt ļoti noderīga, (1:41) un arī, protams, nākotnē ceļojot, (1:43) un iespējās dzīvojot tādas valstīs. (1:46)

Moderatore: ¡*Bien!* Vai vēl kāds viedoklis? (1:50)

Fokusgrupas dalībnieks Nr.7: Noteikti, ka darbā arī... pie tām savām prasmēm tas ir tāds ļoti liels pluss, (1:56) ja ir vēl kāda valoda. (1:59) Tomēr Latvijā arī brauc cilvēki, (2:02) kas ir no Spānijas, un... kuriem vajag to valodu, (2:04) un tad vajag prast sazināties dažādās jomās, tad ar spāņu valodu būtu vieglāk. (2:07)

Moderatore: Vai tu domā kādā konkrētā darbā?

Moderatore: (2:10) Pieņemsim medicīnā. (2:11) Tomēr cilvēkam jāpalīdz, (2:13) un ja nav tā cita valoda, (2:14) kas pacientam ļoti labi padodas, (2:17) tad arī par sazinātāju.

Moderatore: (2:19) Labi, gracias. (2:23) Tagad parunāsim par anketām, kuras jūs pildījāt. (2:24) Man ir rezultāti, (2:28) un, teiksim, pēc pirmās anketas (2:30) 78% skolēnu norādīja, (2:34) ka visnoderīgākās svešvalodas apgūvē (2:36) ir interaktīvās spēles, (2:38) piemēram kā *Kahoot!*. (2:39) Vai jūs piekrītat, un kāpēc?

Fokusgrupas dalībnieks Nr.2: (2:44) Nu, es piekrītu. (2:46) Man ir tā, (2:47) ka es spiežu tās atbilžu opcijas... (2:50) un es jūtu, (2:52) ka es viņas iemācos, (2:53) bet tas laika tāpēc, (2:57) ka man vienkārši vispār patīk testēt.

Moderatore: (2:59) Un kā tu savu patiku sasisti (3:01) ar spāņu valodas apguvi?

Fokusgrupas dalībnieks Nr.2: Patiku? (3:06) Iespējams, tādā veidā, (3:07) kā ir vienkārši izbaudāmāk spiest uz opcijām, (3:12) un skatīties „Jā, (3:13) 14 kārtas, 15 kārtas, 17 kārtas... (3:16) nevis rakstīt kaut kādu tekstu. (3:17)

Moderatore: Mhm. (3:20) Nu, un tas ietekmē arī (3:22) tavus mācību rezultātus?

Fokusgrupas dalībnieks Nr.2: (3:24) Es teicu, ka jā.

Moderatore: (3:26) Kā pārējiem? (3:28) Vai arī jums liekas, ka *Kahoot* ir vissnoderīgākais, (3:30) vai tu domā kāds cits rīks, (3:32) vai cita metode?

Fokusgrupas dalībnieks Nr.5: Es piekristu daļēji, (3:35) jo es pieņemu, (3:37) ka, ja ar *Kahoot* visu gadu mācītos, tad baigi daudz neiemācītos, (3:39) Tas ir drīzāk, lai dabūtu tādu interesi stundā, (3:43) tu var iesaistīties ļoti, (3:46) bet, nu... mazliet tu vari iegūt no tā *Kahoot*, bet, protams, (3:49) daudz neiegūs.

Fokusgrupas dalībnieks Nr.2: (3:51) Jā, es piekrītu tas tāds rīks ar kuru var (3:53) tā kā pārliecināties, (3:54) ka tomēr es zinu, (3:55) un es varu atbildēt to jautājumu, bet ne jau baigi mācītos.

Moderatore: (3:57) Mhm. (4:00) Un labi, otrs augstākais rādītājs (4:03) bija grupu darbs, (4:04) kā noderīga metode spāņu valodas = apgūvē. (4:06) Vai jūs piekrītat, un kāpēc?

Fokusgrupas dalībnieks Nr.1: (4:10) Es personīgi piekrītu, (4:12) jo grupas darbā, (4:14) tur katrs cilvēku zina, (4:16) cik, nu... cik pats ir iemācījies no stundām, (4:20) tad, piemēram, tur, (4:22) kad bija pa aktivitātes par ziedlapām, (4:26) tur kāds gribēja iztulkot, (4:28) piemēram, teiksim, (4:29) savu mīļāko sporta veidu, (4:30) ko viņi, nu, (4:33) pats nezina kā, (4:35) un kāds grupā varbūt zina kā iztulkot, (4:37) un palīdz, nu, iemāca kā iztulkot, (4:41) un tad kopīgi sanāk (4:43), kopīgi iemācās to valodu.

Moderatore: (4:46) Vēl tāda?

Fokusgrupas dalībnieks Nr.3: (4:47) Jā, es arī piekrītu, (4:49) ka katram jau tās zināšanas atšķiras, (4:51) varbūt kāds kaut ko citu no gramatikas labāk pārzina.. (4:54) kāds

citū kaut ko citu ;akāb zina (4:56) un tad kopā vienmēr... (4:57) var padalīties ar to informāciju, (4:59) uzzināt kaut ko vairāk.”

Moderatore: (5:01) Mhm. (5:06) Vēl par aptauju.. (5:07) ir lielākā daļa atzīmēja, (5:09) ka vismotivējošākās ir saliedējošas (5:12) un praktiskā aktivitātes. (5:15) Tādas aktivitātēm, (5:18) kuras saliedē klasesbiedrus (5:21) , kā arī var izmantot ar praktisku pielietojumu. (5:25) Vai jūs piekrītat?

Fokusgrupas dalībnieks Nr.2: (5:27) Jā, iespējams, (5:27) tas ir tāpēc, (5:28) ka viņas ir vienkārši vieglāk (5:30) un jautrāk darīt. (5:31) Tas, nu, stundās, (5:33) ja būsīm atklāti, neviens baigi nevēlas mācīties. (5:37) Protams, mācīties jau vajag, (5:39) bet ja ir iespēja izdarīt (5:40) kaut ko vieglāku... (5:42) tad droši vien, paņems tādu iespēju. (5:43) Saliedējošs grupa darbs, (5:45) viņš iemāca, (5:47) bet tu nejuties, (5:48)ka tu mācītos, (5:50) tu vienkārši dari lietas. (5:52)

Moderatore: Mhm. (5:53) Un kā jums liek justies saliedējošas (5:56) un praktiskas aktivitātes? (5:59) Vai šāda veida aktivitātes jums šķiet produktīvās (6:01) vai tas kaut kādā veidā ietekmē jūsu noskaņojumu (6:04) un vai palīdz labāk apgūt? (6:06) Jūs iepriekš teicāt... nu, ka tas kā tāds apkārtceļš.. (6:08) jūs tiešā veidā varbūt tik ļoti daudz neiemācamies caur šīm aktivitātēm.. (6:11) bet, tā kā grupu nodarbībās (6:13) jūs saliedējamies, (6:14) labi pavadiet laiku, (6:17) līdz ar to varbūt arī iepatīkas būt klasē (6:19) un tādējādi atveraties zināšanām..

Fokusgrupas dalībnieks Nr.2: (6:28) Tas tā varētu būt (6:29) Tas skan diezgan loģiski. (6:33)

Moderatore: Kā tu to komentētu?

Fokusgrupas dalībnieks Nr.7: (6:34) Nu tajā mirklī, kad es esmu tajā grupā (6:38) un es saprotu, ka es ar tiem cilvēkiem runāšu (6:41) un es varu iedot to savu daļu, (6:43) tas mani tā kā motivē tiešām iesaistīties (6:45) ja nu tad otram cilvēkam es varu būt noderīgs. (6:48) Un arī pie reizes tas emocionālais faktors, (6:52) ka nu jā, mēs tagad būsīm tuvāki, (6:54) mums būs vieglāk runāt, (6:55) tad arī tas palīdz. (6:56)

Moderatore: (6:58) Un tagad par pašām metodēm parunāsim. (7:02) Kā jūs kopumā vērtējat neformālās izglītības metodes? (7:06) Tā tad visas tās sešas, kuras mēs jau pieminējām, (7:09) kuras tika izmantotas spāņu stundās. (7:11) Vai tās jums šķita interesantas un motivējošas, (7:14) vai nelikās ne interesantas, nemotivējošas?

Fokusgrupas dalībnieks Nr.1: (7:19) Man personīgi likās ļoti interesanti (7:23) un tā... motivēja mācīties to valodu, (7:27) jo, piemēram, *karstajā kartupelī*, (7:33) tur patiešām man lika atcerēties, (7:35) ko es par šo mācību gadu esmu iemācījis spāņu valodā (7:38) un

kādas tēmas mēs ņēmām, (7:42) piemēram, par „no kurienes tu esi?”, (7:45) „Kādā valodā runā” un arī kā iepazīties. (7:51) Tāpēc es teiktu, jā, (7:52) ka es gribētu vairāk šādas aktivitātes (7:56) un man likās ļoti interesanti un motivējoši. (7:59)

Moderatore: Un kā liekas, (8:00) varbūt tad, kad tev bija jāmeklē tā atbilde un tu atradi, tu sajuties zinošāks, kompetents?

Fokusgrupas dalībnieks Nr.1: (8:12) Jā, es teiktu, jā... patiešām, (8:15) kad brīžiem kāds cits uzdod jautājumus.. (8:17) vai es pats, nu, domāju (8:23) un mēģināju atcerēties tās atbildes, (8:26) ko es esmu iemācījies (8:30) un... vai es pareizi atceros, (8:32) vai būtu gramatiski pareizi un tā.

Moderatore: (8:37) Vēl kas par šo? (8:40) Varbūt ir kāda aktivitāte, (8:42) kas likās pilnīgi neinteresanta? (8:44) Vai arī tāda, ko vajadzētu nedaudz nomānīt, (8:47) lai būtu vēl motivējošāka? (8:50)

Fokusgrupas dalībnieks Nr.2: Man visgarlaicīgākā likās tā aktivitāte, (8:53) tās ziedlapiņas, kur vajadzēja rakstīt kaut ko. (8:55) Viņa tā dīvaini gāja. (8:58) Tur, kur bija jāsalīdzina (8:59) kas patīk, kas nepatīk, grupas ietvarā. Un, nu, man pašam ir grūts saprast, (9:06) kur aktivitāte ir tas balanss starp, (9:08) interesanti un labā priekš mācīšanos. (9:18) Nu... (9:19) Nu, ir lietas, kas ir vienkārši interesants, (9:23) un ir lietas, ka tu vienkārši mācies. (9:25) Un tad.. es nezinu, kuram no šīm aktivitātēm (9:27) ir visinteresantākā un ar kuru tu visvairāk iemācies.

Moderatore: (9:30) Mhm.(9:31) Labi, vēl kāds viedoklis?

Fokusgrupas dalībnieks Nr.7: (9:34) Nu, tas *karstais kartupelis* (9:35) redzēm šķitu padoz, (9:37) ļoti, ļoti bieži bija, (9:39) un tad vienā mirklī, (9:42) bija jāmet acis, viņš skolotājam ir līdz vai nav. (9:43)

Fokusgrupas dalībnieks Nr.2: (9:46) Es gan tā nedomāju...

Moderatore: (9:48) Es atvainojos par iejaukšanos, es jautāju pat konkrēto aktivitāti, kur brokolis ceļoja pa apli no viena pie otra, (9:50) nevis visas aktivitātes mācību gada laikā, kur parādījās brokolis....

Fokusgrupas dalībnieks Nr.2: (9:56) Es gan tā nedomāju. (9:57) Nu, mums viņš bija, (9:58) es nezinu, kā jūs klasē, (10:00) bet mums viņš bija cik reizes semestrī? Kādas sešas?

Fokusgrupas dalībnieks Nr.1: Aptuveni... (10:05)

Moderatore: Un, runājot tieši par aktivitāti karstais kartupelis (10:09) jeb brokolis?

Fokusgrupas dalībnieks Nr.2: (10:13) Man patīk, ka tajās situācijās tu esi spiests... (10:17) ka ir tāds stress: „Ko es te tagad (10:19) teikšu.. Un vajag mazliet steigšus padomāt.

Moderatore: Mhm... (10:21) tevi motivēja, tas stress?

Fokusgrupas dalībnieks Nr.2: Nu, es nezinu, vai tieši tas stressiņš.. Vienkārši, reālistiska situācija. Tāpat, kad... ja tev ir ielas pienāk un pajautā spāniski, tad tas nav pārbaudes darbs, bet lūk – ir jautājums un uzreiz vajag atbiedēt.

Moderatore: Lūdzu, ēdiet uzkodiet.... Labi, kuras no šīm 6 metodēm, kuras mēs ņēmām pēdējā mēneša laika jums šķita visinteresantākā un kāpēc?

Fokusgrupas dalībnieks Nr.6: Man varbūt.. tā kā nevis visinteresantākā, bet .. man patika tā viktorīna par spāņu jauniešu brīvā laika aktivitātēm. Man likās... diezgan noderīgi, kad vajadzēja sakoncentrēties un censties saprast, ko tev jautā un tad... mēģināt atbildēt pareizi. Bet kopumā, es teiktu, ka man tā vislabāk patika.

Moderatore: Vai jums likās interesanti mācīties par spāņu jauniešu aktivitātēm?

Fokusgrupas dalībnieks Nr.6: Man kopumā patīk uzzināt par kultūrām, man bija tā.. ineteresanti, jā.

Moderatore: Vai jums liekas, ka vajadzētu vairāk šādas starpkultūru aktivitātes ieviest stundās? Angļu valodā par Angliju, Austrāliju un tā tālāk, spāņu valodā... par Spāniju, Dienvidameriku.. Vai jums interesē par spāņu zemēm un kultūras iezīmēm?

Fokusgrupas dalībnieks Nr.2: Tas skan ļoti loģiski, jā.. Tas ir tā, ka tu pa ceļam iemācies vēl kaut ko. Nu, piemēram, arī bioloģijā vai ķīmijā... ik pa laikam ir jautājums.. par to pašu zinātnieku. Un tad pastāsta... un tad veidojas tāda personīga saikne ar mācību saturu, pietam tu jūties vairāk izglītots.

Moderatore: Tas varbūt tā personīgāk liekas... ja valodu sasaista ar tās runājošo cilvēku kultūru.

Moderatore: (12:23) Vai pēc šo metožu izmantošanas jūs jūtaties drošāk izmantojot savā spāņu valodas zināšanās? (12:32) Pastāstiet par kādu konkrētu piemēru, kad vārdu krājuma apguve vai izpratne par gramatika, (12:37) kļuva vieglāka. (12:39) Varbūt spēlējāt kādu spēli jūs spēlējāt un pēc tam vai tās laika nodomājāt: (12:42) „Ummm, īstenībā man diezgan labi padodas spāņu valoda! (12:45) Vai jūs uzrakstījāt savu radošo uzdevumu un sapratāt – (12:48) kā „o, šis man iemācīja tiešām daudz ko!”

Fokusgrupas dalībnieks Nr.7: (12:53) Mums vienreiz bija tas uzdevums, kur bija ļoti garš teksts jātulko. (12:58) Un tajā mirklī es sapratu, ka tiešām, nu, kad jā, ir tie daži vārdiņi, pie kuriem ir jāpiedomā, (13:03) bet kaut kas ir dzirdēts un nebija ļoti sarežģīto tekstu iztulkot. (13:08) Tas bija tas mirklis, ka es sapratu – nu jā, kaut kas ir. (13:11) Es esmu kaut ko iemācījies un ir attīstītas tas zināšanas. (13:16)

Fokusgrupas dalībnieks Nr.3: (13:17) Es pēc radošā uzdevuma veikšanas, pēc kā *Kahoot* veidošanas, es sapratu, ka patiesībā es pati jau.... (13:23) neskatoties kaut kur

tulkotājā, varu izveidot diezgan daudzus sakarīgus un pareizus teikumus (13:28).. un zinu pati atbildes....(13:30) un sapratu, ka nav nemaz tik maz tās zināšanas.

Fokusgrupas dalībnieks Nr.5. (13:35) Es teiktu, nu, atkarīgs pēc kāds metodes. (13:37) Ja, piemēram, spēlētu *Ziedlapiņu* spēli, kur bija jājautā klasesbiedriem, kas viņi patīk no sporta un tā tālāk... (13:43) Man liekas, ka tā es baigi neiemācījos un baigi nejutos drošāk, (13:47) jo vienkārši visu varēja atbildēt vienā vārdā un viss. (13:49) Bet, piemēram, pēc tā radošā uzdevuma veidošanas, tur bija... nu, varēja dažus vārdus nezināt, (13:56) tos es vienkārši iemetu internetā, apskatījos un uzzināju, vai atkārtoju. Bet tā - brīva veida uzdevumā - varēju daudz iemācīties un justies drošāk par savām zināšanām.

Moderatore: (14:05) Un tās situācijas, kur jūs paši dalījāties savā informāciju, (14:09) nevis jūs klausījāties un rakstījāt grāmatas uzdevums, (14:13) bet paši savā starpā sarunājāties par sev zināmām, interesantām un saprotošām tēmām,.. (14:17) vai tas jums nelika justies drošāk?

Fokusgrupas dalībnieks Nr.2: (14:23) Kaut kādā veidā... es atkārtošos par to brokoli.. tas bija tā, (14:28) ka tev pajautāja kaut ko spāniski un tu atbildi kaut ko spāniski, (14:32) un... tad es domāju: „, Wow, kaut ko jau es zinu!”

Moderatore: *Muy bien!* (14:40) Kā jūs, vērtējāt iespēju paši izvēlēties radošā uzdevumā veidu? (14:45) Kāds no jums izvēlējās video taisīt.. Cits *Kahoot*, krustvārdu mīklu... (14:50) Kāds arī stāstījumu? Vai jums patika izvēlēties? Kā jūs jutāties?

Fokusgrupas dalībnieks Nr.5. (14:56) Man liekas, ka ir labi, ka ir tāda brīvība, ka var izvēlēties pats. (15:00) Bet man liekas, ka tur ir tādas dažas opcijaa, ka *Kahoot* ir jāizņem ārā no tām izvēles iespējām. (15:04) Jo tur ir ļoti ātri, vienkārši uztaisīt. Tā ir vienkārši tāda ātra spēle, (15:11) ko visi spēlē. Interesantāk, man liekas, ka klasēm būtu skatīties (15:14) visos video un tādus... nu, kur varbūt tik daudz neiemācījies, (15:19) ja nepievērsi uzmanībai, protams. Bet nu jā...

Moderatore: (15:24) Vēl kāds viedoklis?

Fokusgrupas dalībnieks Nr.3: (15:27) Manuprāt ir vajadzīgi visi tie veidi, jo katram ir savādākas tās prasme... un arī tas,(15:32) ko viņš māc, kādi materiāli ir pieejamais, kādas iespēja iespējas. (15:37) Un tad, jā - katrs var izvēlēties pēc spējām un iespējām (15:42)

Moderatore: Tas varbūt vairāk arī jūsu autonomiju? Tā ka jūs paši varat izvēlēties, (15:46) līdz ar to... tas ietekmē arī jūsu motivāciju mācīties, vai ne? (15:51) Kā ar to ir? (15:53)

Fokusgrupas dalībnieks Nr.2: Tādā ziņā jau ir jauki, ka pats vair kaut ko izvēlēties. (15:57) Tajā pašā laikā ir otra doma, ka kāds izvēlēties vieglāko, (16:02) izdarīs daudz maz

normāli un dabūs tik pat punktus (16:06) kā tu.. kaut vai tu ieliki daudz vairāk darbu, bet vienkārši pats uzdevums bija grūtāks. (16:11) Un arī... taisīt to stāstījumu, es pieņemu, ka tas liek to atkārtot, (16:16) nemācīties daudz vairāk nekā (16:19) tad, kad... es piemēram taisīju video, es ļoti maz kaut ko iemācījos. (16:23) Vienu vārdu - piens ir *leče*. (16:26)

Moderatore: Un kā tu sevi novērtēji? (16:28)

Fokusgrupas dalībnieks Nr.2: Es novērtēju ar astoņi, tāpēc, ka darbu.... (16:30) nu, darbu es darīju. Es filmēju video, es skatījos, kā viss būs kompozīcijā, (16:36) mēs domājam idejas. (16:38) Tā jau darbs bija labs, bet tas spāņu valodas aspekts nebija pat svarīgākais

Moderatore: (16:44) Nu, un jums būtu interesanti līdzīgas darbus veikt arī nākotnē? (16:48) Vai jūs drīzāk gribiet, kad ir vienas uzdevuma veids visiem un.. visi arī to pilda?

Fokusgrupas dalībnieks Nr.7: (16:52) Nu, gan jau.. lai ir tā izvēle, jo tas viens uzdevums, tad bieži vien sanāk vienādi. (16:59) Ir tā iespēja paprasīt, un kā tu izdarīji, un tad arī tas arī tāds špikošanas variants. (17:07) Un tad arī, pieņemsim, ja ir tā prezentēšana, nav interesanti skatīties vairs to citu darbus, (17:12) un tad baigi nepievērsīs uzmanību un neko jaunu neiemācīsies (17:15)

Moderatore: Mhm, (17:19) Kuras aktivitātes vai aspekti jums šķita visgrūtākie vai mazāk interesanti? (17:25) Kā mēs tās varētu izlabot, vai nākamreiz būtu vēl efektīvāk un aizraujošāk? (17:31) Varbūt bija kaut kas pārāk sarežģīts? (17:39) Vai varbūt kādu no tām metodēm mēs varētu integrēt citas mācību tēmas apgūvē? (17:49)

Fokusgrupas dalībnieks Nr.5. Man liekas, ka varbūt tās *ziedlapas* un tā viktorīna nebija tā baigi interesanti. (17:54) Par tām ziedlapām, protams, tas bija ļoti vienkārši uzdevums. (17:57) Man liekas, ka tur varētu integrēt... tā kā... vairāku cilvēku dialogu, (18:04) lai kopīgi sarunājas. (18:07) Nevis vienkārši katram pajautā tā viena jautājuma viss tāds izdarīts... (18:11) Un pa viktorīnu, es nezinu, man pašam visādi tādi jautājuma uzdevuma baigi nepatīk, (18:17) bet es baigi nezinu, kā tās viktorīnas var uzlabot. (18:22)

Fokusgrupas dalībnieks Nr.2: Tajā spēlē „Divas patiesības un vieni meli” (18:34) Es pat neatceros, kā citi gluži darīju, bet es atceros, ka es kādus divus ieliku (18:39) vienkārši *Google Translētā* un pateicu, es pasaku to lietu. (18:44) Man pajautā, ko tas nozīmē un es pasaku, ko tas nozīmēs. (18:46) Bet es neesmu gluži pārliecināts, (18:50) vai tas kaut ko iemācīja (18:52) Iespējams, es tā teiktu domāju, būtu vieglāk, ja būtu vārdu sarakstiņš, (18:57) nu, piemēram, kā mums grāmatas beigās ir... (19:00) un tad no tiek vārdiem jāizvēlas un jāuztaisa dažus teikumus, pastāstot, kas patīk (19:04) un kas tev nepatīk. (19:06) Tā pēc būtības viss ir vairāk fokusēts uz to konkrēto tēmu.

Moderatore: (19:10) Vai tajā nodarbībā jūs sajūtāt kaut kādu saliedējušu aspektu? (19:14) Jūs katrs izteicāt to personīgo pieredzi, kas patīk, kas nepatīk. (19:19) Tātad jūs saredzējāt gan kopīgo, gan atšķirīgo.. (19:22) Vai tas jūs kaut kā ietekmē? Vai jūs par to aizdomājāties?

Fokusgrupas dalībnieks Nr.2: (19:30) Nu kaut kā ir tā, ka no visām pārējām stundām spāņu valodā ir visvairāk jārunā... tas grupu darbs un saliedēšanās pēc būtības. (19:43) Arī viss tādas komunikatīvākās stundas, visvairāk tāds runātīgākās, ka jārunā ar klasebiedriem visvairāk. (19:51) Tā kā... tādā ziņā.. tas jau droši vien saliedē klasi. (19:55)

Moderatore: Un kāds tas ietekmē zināšanas un motivāciju apgūt vēl vairāk zināšanu? (19:59)

Fokusgrupas dalībnieks Nr.2: Tas ir grūti jautājums. Piemēram, katram ir savādāk.

Moderatore: (20:08) Kādas citas svešvalodu stundu aktivitātes jūs atceraties kā īpaši motivējošas un interesantas? (20:14) Kaut kas tāds, ko jūs darījāt, mācoties angļu valodu vai krievu valodu? (20:17) Un... kad jūs tiešām nodomājām: „ Tas gan bija interesanti... un es tik daudz ko apguvu!”

Fokusgrupas dalībnieks Nr.1: (20:23) Es gribētu teikt, ka mums angļu valodā bija jāiztēlojas kā ceļojuma aģentiem. (20:37) Un jāizplāno specifiski... tur.. kaut kādai grupai cilvēku brīvdienas vai atvaļinājumu. (20:50) Un tad.. bija kaut kādas grupas, un tas man ļoti ieinteresēja, jo tad es varēju iemācīties par citām valstīm, (21:02) kur var kaut ko apskatīt, kur ir pa lēto kāds dzīvoklis. Nu... ja es kaut kad tur aizlidoju. (21:13) Un tā, jā, tāpēc es teiktu, tas man ļoti ieinteresēja, un vairāk arī nekas nav.

Fokusgrupas dalībnieks Nr.5. (21:21) Es viņam varētu piekrist, man arī bija šāda tēma angļu valodā, kad bija jābūt *travel* aģentam, (21:28) un nu... man liekas, ka ka tur bija vienalga kādā grupā, tu esi ... tajā darbā visi iesaistījās, (21:33) un beigās arī bija interesanti, jo visi deva visādas idejas tiem ceļojumiem... (21:37) kādās vietās palikt, ko redzēt no kultūras. Vienkārši... katrs varēja izpaust savas domas, un beigu beigās, man liekas, ka visiem rezultāts jau arī bija labs. Visi iesaistījās atkal, un bija daudz jāmeklē informāciju, (21:50) lai darbs būtu kvalitatīvs beigās.

Moderatore: (21:52) Un kāpēc tas bija interesanti? Kāpēc visi iesaistījās?

Fokusgrupas dalībnieks Nr.5. (21:58) Nu, ka mums skolotāji, vienkārši, atļāva, mums izpausties, viņi nedeva nekādus ierobežojumus, (22:03) un, protams, viņa iedeva kaut kādu informācija par tiem ceļotājiem.. (22:08) bet beigās.. pēc tās informācijas visu pārējo to varēja pats izdomāt, (22:13) kā arī... pats prezentēt, kā to vēlējās.

Moderatore: (22:16) Un tā tad... tēma bija ceļošana, un ceļošana ir kaut kas tāda, kas jums visiem patīk, vai ne? (22:21)

Respondenti māj ar galvu.

Moderatore: Tas droši vien bija motivējoša arī tāpēc, ka jūs to saredzējāt kā tādu praktisku uzdevumu.

Fokusgrupas dalībnieks Nr.5. Nu jā, man patīk ceļot un runāt par ceļošanu.

Moderatore: Labi, tagad noslēgumā... varam pieņemt, ka katrs skolēns ir atšķirīgs, un viņu katru motivē kaut kas cits, vai ne? (22:43) Bet vai jūsuprāt... pastāv kāds vienojošs aspekts, kas varētu motivēt visus jauniešus svešvalodas apguvei?

Fokusgrupas dalībnieks Nr.2: (23:02) Droši vien jau tas, ka ir veids kā pārliecināties, ka esi kaut ko apguvis... (23:09) Tas ir arī tā, ka ja es nāku uz spāņu valodu veselu gadu, un es katrā stundā domāju, ka es neko nesaprotu, un tēmas ir grūtas. (23:18) Pat ja man pārbaudes darbos ir, nu, sekmīgas, vai arī normāls atzīmes, (23:23) es droši vien būšu ļoti nemotivēts, vienkārši tāpēc, ka katru reizi es neko nesaprotu.

Moderatore: (23:29) Nu, tad tam skolā vajadzētu būt tāda pozitīvu atgriezenisko saite, ja? Lai viņš saprot, ka ejot uz skolu viņš kaut ko arī iemācās.

Fokusgrupas dalībnieks Nr.2: Jā! (23:38) Veids kā pārliecināties, ka viņš kaut ko ziņa. (23:41) Jā.

Moderatore: Mhm... (23:44) Vēl kas? (23:50) Kas jūsuprāt varētu motivēt visus jauniešus? (23:54) Kādām vajadzētu būt nodarbībām? Drīzāk, lai ir jautri un skaļi? (24:05) Vai varbūt tomēr motivējošāk būtu klusa un mierīgā atmosfērā? (24:11) Vai darboties individuāli vai drīzāk pāros un grupās? (24:16)

Fokusgrupas dalībnieks Nr.7: Nu, grupās ir tāda lielāka motivācija strādāt, jo tomēr, jā, varbūt pats tajā dienā esot aizgājis bez motivācijas kaut ko darīt, (24:24) bet tev blakus tie cilvēki tevi baksta un saka: „Nu *davai*, nu darām!” (24:28) Un tad arī pats spēj kaut ko izdarīt, un nāk tiešām tā vēlme kaut ko darīt. (24:32)

Moderatore: Mhm. (24:34) Labi, paldies. (24:37) Un kā jūs tagad vērtējat savus spāņu valodas zināšanas, vai tās ir uzlabojušās pēc jūsu dalības šajās aktivitātēs?

Fokusgrupas dalībnieks Nr.2: (24:50) Viss jau palicis plastiskāks... droši vien. (24:52) Ja es visu gadu pildīšu testiņus un ik pa laikam kaut kādu dzejolīti lasīšu spāniski, tad jau es nebūtu pārliecināts...(25:00) vai es varu darīt kaut ko citu. (25:03)

Moderatore: Kāpēc plastiskākas?

Fokusgrupas dalībnieks Nr.2: (25:05) Tādā ziņā, nu, es atkal pieminēju to brokoli.... (25:09) Kā, nu, ja es pildītu tos testiņus un stāstītu dzejoļus, es nebūtu īsti pārliecināts, vai es

varu darīt citas lietas. (25:16) Tā man ir, nu, klasē, burtiska komunikācija. (25:20) Arī te tajos radošākos darbiņos, es pārliecinos, ka es māku izmantot tos spēņu valodu arī citās lietās. (25:28)

Moderatore: Par kādiem dzejoļiem tu runā?

Fokusgrupas dalībnieks Nr.2: (25:30) Es pieņemu, ka kaut kādās mazajās klasītēs, kad sāk mācīties valodu. ..(25:36) liek dzejoļus klasīt un kaut kā runāts, bet tas ir arī viss.

Moderatore: (25:40) Pārdomājot šo gadu, teiksim tā, pārsvarā mums bija grāmata, darba burtnīca, (25:47) nu, kaut kādi formatīvie vērtējumi un ik pa laikam kaut kāda maza aktivitāte, (25:51) vai ar brokoli, vai grupa darbs, vai pa pāriem, un tad pēkšņi bija šīs visas aktivitātes. (25:57) Kas bija vairāk saliedējošies, vairāk izklaidējošas, vairāk grupā, vairāk runāt... (26:03) Vai tās vairoja jūsu spēņu valodas zināšanas? (26:05) Vai tagad jums liekas, ka esat jaut ko daudz vairāk apguvuši nekā iepriekš tajās *parastajās* stundās? (26:09) Jo visiem bija iespēja parunāt, uzrakstīt, sadarboties...

Fokusgrupas dalībnieks Nr.2: (26:14) Jā, es domāju, tas ir diezgan acīm redzami, ka vairāk tomēr ir palicis atmiņā.

Moderatore: (26:21) Acīm redzami tev pašam?

Fokusgrupas dalībnieks Nr.2: (26:22) Man pašam, jā. Nu, katram, droši vien savādāk...

Fokusgrupas dalībnieks Nr.3: (26:25) Jā, noteikti, sadarbojoties ar citiem, tādās aktivitātes, vienmēr tu no citiem vari uzrunāt kaut ko vairāk. (26:32) Un, varbūt, bieži vien tie klasesbiedri var paskaidrot saprotamāk nekā skolotājs.. (26:37) Tas bieži vien ir tas svarīgākais. Jā, kad draugi paskaidro daudz saprotamāk, iespējams. (26:46)

Moderatore: Vai vēl kaut kas ir piebilstams? ... Vairāk man jautājumu nav (26:59) Vai jūs vēlaties vēl kaut ko pakomentēt? (27:09) Nu, labi, liels jums paldies. (27:13) Variet uzēst, vēl ir pāris minūtes laika līdz stundai, variet arī kaut ko paņemt līdzi. Uz tikšanos!

Skolēnu atbildes uz 2. aptaujas atvērto jautājumu

Kura(s) aktivitāte(s) Tev šķita visnoderīgākā(s) spāņu valodas apguvē un savas motivācijā viecināšanā šo švešvalodu apgūt? Kāpēc?

39 responses

visas speles kas liek iekusteties/ir ar muziku, vai vienkarsi iedod labi atmosferu. Radosais uzdevums bija loooti labs, karstais brokolis ari labs.

Karstais brokolis

Visnoderīgākā manuprāt bija viktorīna, jo uzzināju ko jaunu.

kahoots, jo no tā var mācīties no savām kļūdām

Manuprāt, visas aktivitātes bija diezgan interesantas un no katras kaut ko ieguvām. Šīs spēles ļoti labi palīdz atkārtot jau zināmo, kā arī iemācīties līdz galam neizprasto. Man vislabāk patika spēlēt kahoot un karsto brokoli, kā arī pēdējais radošais uzdevums bija labs veids gan kā saliedēties, jo varēja strādāt grupās, gan kā atkārtot visas apgūtās tēmas. Paldies par interesantajām stundām! :)

Manuprāt, visnoderīgākā aktivitāte bija viktorīna par jauniešu brīvā laika aktivitātēm, jo bija cītīgi jāklausa lai pareizi varētu atbildēt, kas ir svarīgi gan ikdienā, gan stundās.

kahoot, karstais brokolis, viktorīna, jo ir interesantākas stundas

Ziedlapas, jo bija jāraksta un jādomā kā noformulēt teikumu par aktivitātēm. Domāju, ka noderīgi un diezgan motivējoši.

Visvairāk patika radošie uzdevumi, jo tad skolēni var izpausties kā viņi paši vēlas, tajā iekļaujot vairākas aktivitātes.

Radošā uzdevuma izveide, jo lai ko izveidotu ir jāizprot tēma par kuru vēlas uzdot uzdevumu, motivējot mācīties.

Kā arī "karstais brokolis", jo tas palīdzēja atkārtot visas apgūtās gada tēmas, tādā veidā atsvaidzinot atmiņu

radošais uzdevums

Kahoot un radošais uzdevums, jo no šiem uzdevumiem ļoti labi atkārtāju un arī uzzināju jaunus spāņu valodas vārdus.

karstais brokolis, laba iespēja atkārtot zināšanas.

Manuprāt, visnoderīgākās aktivitātes bija divas patiesības, vieni meli un karstais brokolis.

Radošais uzdevums man šķita visnoderīgākais, jo varēju iepazīties ar vairākām tēmām vienlaicīgi un apgūt gramatiku.

Radošais uzdevums, jo tur katrs varēja savu uzdevu taisīt balstoties uz to, ko viņi ne tik labi zin spāņu valodā.

karstais brokolis, jo atkārtojām tēmas, kuras bija piemirsušās

Karstais brokolis, jo ta slika padomāt par visām tēmām gada garumā

Kahoot, jo tad Tu mēģini atcerēties, ko esi mācījies, lai iegūtu punktus. Viktorinās sadarbojoties ar savu grupu un atceroties par tēmām, ko mācījāties.

Es teiktu ka kahoot, jo tie bija tādi kā testi uz ātrumu un veselīgu sāncensību kas pārbaudīja manas zināšanas tā pat kā karstais kartupelis kur uz ātrumu un zem stresa bija jāatbild uz uzdotā jautājuma.

Karstais brokolis, radošais uzdevums

Kahoot, karstais brokolis un radošais uzdevums, jo šie bija visjautrākie, un caur prieku ir labākas asociācijas ar tematiem, kā arī var atsaukt atmiņā dažādus vārdus, faktus vai gramatikas likumus, jo ir smieklīga atmiņa uz ko atsaukties

projekta darbs, jo vareja visvairak iemācīties kaut ko

Man vislabāk patika kahooti, jo tas ir foršs veids kā mācīties

Radošais darbs un īsti jebkāda cita aktivitāte, jo radošajā darbā ir ļoti jāpiedomā, un jebkura aktivitāte ir interesanta un man ienāca vairāk, neka tikai uzdevumi no grāmatas

Kahoot spēle, jo šī aktivitāte palīdzēja motivēt, kā arī sacensību veidā varēja iegūt pareizas atbildes.

Karstais brokolis, jo tas lika man padomāt par pareizo atbildi vai orientēties grāmatā, pat ja man īsti nepatīk šī aktivitāte.

Personīgi, man vislabāk patika karstais brokolis, jo tas bija interesants veids kā atkārtot šī gada tēmas. Tad man vēl ļoti patika radošais uzdevums, jo bija iespēja tuvāk saliedēties ar klasesbiedriem un bija jautri.

Kahoot spēles un projekta darbs, jo kahoots motivē mācīties un atgādina par specifiskām niansēm, bet projekta darbs lika ieskatīties savos materiālos un par spāņu valodu padomāt no dažādiem aspektiem, kā arī dodot iespēju apgūt papildus arī citas prasmes

Domāju kahoot, jo vislabāk paliek atmiņā.

kahoot jo tad arī parada pareizas atbildes un var tikt pie kadam balvīnam ja tiek 1 vieta

Kahoot un citas aktivitātes.

Karstais brokolis, jo nesagatavotam var uzdot jeb kadus jautājumus

Divas patiesības, vieni meli, jo šajā aktivitātē tev bija jāizdomā pašam savas patiesības un meli, un tos patiesības un melis bija jāstāda kā teikumus pašam, varēja iemācīties kā ir strukturēti šādi teikumi, vārdus, kā arī ir interesanti kā klasesbiedri min tavus patiesības un melus, kā arī minēt citus patiesības un melus, tajā pašā reizē iemācīties par klasesbiedriem kautko jaunu.

Man visas šķita interesantas, bet man visvairāk patika radošais darbs, tas ļauj katram izpausties savā veidā, kā arī atkārtot savas vājās puses nevis kautko ko tu jau māki.

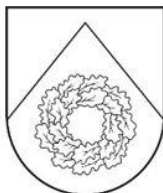
Principā visas aktivitātes bija noderīgas, bet visforšākās likās ziedlapas, jo bija jādomā savādāk, kahoot bija ļoti jautri un divas patiesības, vieni meli, jo varēja uzzināt daudz ko par klasesbiedriem.

Kahoots, jo tur ir jāpiedomā ko izvēlies un vari apdomāt nepareizas atbildes un mācīties no tām.

Kahoot, jo var uzdot ļoti diferencētus un dažādus jautājumus kas palīdz protams iemācīties.

Man patika Divas patiesības un vieni meli, jo bija jāizdoma pašam teikumi un nostiprinājās arī lasīšana un klausīšanās spējas.

Talsu Valsts ģimnāzijas direktora atļauja lietot skolas nosaukumu

Latvijas Republika

TALSU NOVADA PAŠVALDĪBA

TALSU VALSTS ĢIMNĀZIJA

Nodokļu maksātāja reģistrācijas Nr. 90009113532

Brīvības iela 29, Talsi, Talsu nov., LV-3201, tālrunis +37163291765, e-pasts:
talsugimnazija@talsi.lv

2025. gada 13. maijā.

Atļauju lietot skolas nosaukumu "Talsu Valsts ģimnāzija" Latvijas Universitātes Izglītības zinātņu un psiholoģijas fakultātes pirmā cikla profesionālās augstākās izglītības programmas "Skolotājs" studentei Sabīnei Ādminei, lai veiktu pētījumu un analizētu rezultātus savā diplomdarbā „Neformālās izglītības metodes motivācijas veicināšanai spāņu valodas stundās 10. klasē”.

Talsu Valsts ģimnāzijas direktors

Gundars Sebris

DOKUMENTS PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKU PARAKSTU UN SATUR
LAIKA ZĪMOGU

Diplomdarbs „Neformālās izglītības metodes motivācijas veicināšanai
spāņu valodas stundās 10. klasē.” izstrādāts LU Izglītības zinātņu un psiholoģijas
fakultātē.

Ar savu parakstu apliecinu, ka pētījums veikts patstāvīgi, izmantoti tikai tajā norādītie
informācijas avoti un iesniegtā darba elektroniskā kopija atbilst izdrukai.

Autors: Sabīne Ādmine

Rekomendēju/nerekomendēju darbu aizstāvēšanai

Vadītājs: Mg. paed. Anna Sidorova 22.05.2025.

Recenzents: _____

(zinātniskais grāds, akadēmiskais nosaukums, vārds, uzvārds)

Darbs iesniegts Skolotāju izglītības nodaļā _____

(datums)

Dekāna pilnvarotā persona: _____

(paraksts)

Darbs aizstāvēts Valsts pārbaudījuma komisijas sēdē

_____._____._____. Vērtējums: _____

Komisijas sekretārs: _____

(vārds, uzvārds, paraksts)

15. pielikums
Studenta un darba vadītāja sadarbības veidlapa

Latvijas Universitāte

Izglītības zinātņu un psiholoģijas fakultāte

Pirmā cikla profesionālās augstākās izglītības programma [īsā] “Skolotājs”

Sabīne Ādmine

„Neformālās izglītības metodes motivācijas veicināšanai
spāņu valodas stundās 10. klase”

Pētnieciskā darba vadītājs

Mg. paed. Anna Sidorova

Gads, datums	Paveiktā darba apraksts	Uzdevumi turpmākam darbam	Veikšanas termiņš	Studenta paraksts	Darba vadītāja paraksts
11.02.25.	Pārrunājam izvēlētais tēmas problēmjaudājumus, pētnieciskās metodes problēmas risināšanai.	Sagatavot darba struktūru un ievada galvenos punktus.	25.02.25.	<i>Ādmine</i>	
25.02.25.	Konkretizējam diplomdarba tēmu.	Pievērsties padziļinātai literatūras avotu izpētei, izstrādāt empīriskā darba materiālus.	10.03.25	<i>Ādmine</i>	
10.03.25	Pārrunājam teorētiskās daļas punktus un darba metodoloģiju.	Izstrādāt gadījuma analizēs metodoloģiju.	25. 03.25	<i>Ādmine</i>	
25. 03.25	Pārrunāt teorijas pirmo daļu un anketu jautājumus.	Izstrādāt teorijas analīzes pirmo daļu.	08.04.25	<i>Ādmine</i>	
08.04.25	Pārrunājam melnrakstu un empīriskās daļas metodes.	Pabeigt teorētisko daļu un turpināt ar neformālās izglītības metožu integrēšanu spāņu valodas nodarbībās 10.klasei.	22.04.25	<i>Ādmine</i>	
22.04.25	Pārrunājam atsauces un turpmākos uzdevumus.	Integrēt vēl atlikušās neformālās izglītības metodes spāņu valodas stundās, veikt otro skolēnu anketēšanu.	06.05.25	<i>Ādmine</i>	
06.05.25	Pārrunājam metodoloģiju.	Veikt fokusgrupas diskusiju, sagatavot melnrakstu.	20.05.25	<i>Ādmine</i>	

20.05.25	Pārrunājam secinājumus, priekšlikumus un bibliogrāfiju.	Veikt pēdējās korekcijas un tehniskos labojumus.	22.05.25		
----------	---	--	----------	---	--

Pētniecisko darbu

atļauts aizstāvēt

nav atļauts aizstāvēt

(atbilstošo atzīmēt ar X)

Pamatojums*:

* Pamatojums rakstāms tikai tad, ja darbu nav atļauts aizstāvēt.

Darba vadītāja paraksts

Datums